

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica št. 5/II,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 18.711.

Prazno izgovarjanje na podražitev živine

V zadnjem času se je meso tu in tam podražilo. Tako v Mariboru za dva dinarja pri kilogramu. Ta ukrep se utemeljuje s tem, da se je dvignila tudi cena živini. Kakor pa poročajo z dežele, je to prazen izgovor.

Sejmska poročila od lanske jeseni dalje kažejo, da so se cene lani proti decembru res dvignile. Po božiču pa so spet nazadovale, kar je navadno vsakoletni pojav v tem času. Vzrok temu pojavu je občutnejše pomanjkanje živinske krme proti pomladi. Letos so kmetje to pomanjkanje občutili bolj kakor lani. Lansko leto je namreč pogosto deževje vzelo, pa tudi pokvarilo mnogo sena in otave. Kar se je rešilo, pa je slabo in neizdatno. Kmetje so zato prisiljeni, da hleve praznijo in živino odprodajo, kar povzroča padanje, ne pa dviganje živinskih cen.

Redki so tisti kmetje, ki razpolagajo z de-

narjem, da si lahko kupijo seno, katerega cena je, kakor znano, silno poskočila, saj je znašala še nedavno 60 do 80 dinarjev za metrski stot. K temu je pripomogel dolgotrajni mraz, ki je vladal še v začetku maja, v katerem času so druga leta ponekod že kosili prvo deteljo in lahko pasli živino.

Zadnje dni je glede krme že boljše, vendar pa še daleč ne toliko, da bi zaradi tega poskočile cene živini. Podražitev mesa je torej čisto neupravičena in v teh razmerah, v katerih živijo delavec, uradnik in obrtnik, hud udarec zanje. Če bi se bila nazadnje res malo povisala cena živini, ki tako nima tiste cene, ki bi bila pri stroških živinoreje osnovana, bi vsaj kmet, ki je tudi siromak, imel kaj od tega. Toda proti neopravičenemu izgovoru na podražitev živine morajo kmetje protestirati.

Slovensko čebelarstvo društvo deluje že 40 let

V dvorani Delavske zbornice v Ljubljani so se zbrali v nedeljo odposlanci podružnic Slovenskega čebelarstva društva k letni skupščini, ki je bila hkratu proslava 40-letnice društvenega obstoja.

Zbor je vodil predsednik prof. Josip Verbič, ki je v svojem govoru obrazložil razvoj društva.

Ze slavni naš čebelar Janša je spoznal velik pomen združevanja čebelarjev in je l. 1772. izdelal načrt čebelarstva družbe. Prav 100 let pozneje, l. 1872., se je ustanovilo v Sloveniji prvo čebelarstvo društvo, ki je poleg nemškega lista izdajalo še »Slovensko čebelo«. To društvo je živelo od l. 1875. dalje kot podružnica Kmetijske družbe. Leto 1883. se je ustanovilo novo društvo pod imenom Čebelarstvo in sadjarsko društvo, ki je do l. 1889. izdajalo svoj list »Čebelar in sadjar«. Po tem času je tudi to društvo prenehalo in čebelarji so imeli več let nato zavetišče pri Kmetijski družbi. Rojstni dan sedanjega društva pa je bil 8. novembra l. 1897., ko je Kmetijska družba sklicala čebelarski shod, na katerem se je sklenilo ustanoviti posebno čebelarstvo društvo s sedežem v Ljubljani. Prvi občni zbor je bil l. 1898. Na tem zboru se je sklenilo med drugim tudi izdajanje društvenega glasila »Slovenskega čebelarja«. Da bi se društvo bolj razširilo, so po tem letu začeli ustanavljati podružnice. Kaj hitro je bilo ustanovljenih 10 podružnic. Važen mejnik v zgodovini društvenega delovanja je bila uvedba Znidaršičevega panja, ki se je kmalu razširil po vsej Sloveniji. Razvoj društva je zaostal v vojnih letih. Neverjetno nagel napredek je zaznamovalo društvo takoj po vojni l. 1918. Leto 1920. je društvo štelo že 99 podružnic s 3240 člani. Ustanovljen je bil blagovni oddelek, ki je imel od tedaj dalje zalogo najvažnejših čebelarskih potrebščin. Od leta do leta je društvo napredovalo in z vidnim uspehom tekmovalo z vsemi čebelarskimi društvi v Jugoslaviji, pa tudi z

mnogimi tujimi. Vse težave je odbor s srečno roko odvrnil. Danes stoji na Tyrševi cesti Janšev dom, v katerem je nastanjena društvena čebelarna.

Iz poročila tajnika g. Mirka Dermelja je posneti, da se je lani med drugim posvečala posebna pozornost rejnemu okrožju v Selški dolini, kjer naj se nudi možnost za gojitev čistih čebelnih družin, kar bo za slovensko čebelarstvo v veliko korist. Obsežno snov obravnave so nudila pasišča, čebelarski zakon, pravilnik o zatiranju čebelnih kužnih bolezni, pregledovanje čebelnjakov v ptujskem in ljutomerskem okraju, pravila zveze v Beogradu in drugo. Zadovoljiva rešitev najvažnejših čebelarskih vprašanj daje najboljše izpričevalo odboru, ki pod predsed-

stvom neutrudljivega predsednika prof. Josipa Verbiča neumorno deluje za napredek čebelarstva. Slovensko čebelarstvo društvo šteje zdaj 155 podružnic s 3112 člani. Da bi se članstvo strokovno čim bolj usposobilo, je društvo priredilo v l. 1937. nad 50 predavanj po vsej dravski banovini in posebne tečaje za vzrejo matic in gojitev čiste sivke. Najvažnejše delo društva je bilo v ureditvi ajdovih pasišč in zatiranju čebelnih kužnih bolezni. Pasišča so bila doslej kamen spotike med domačimi čebelarji in prevaževalci. Zelo pametno je bilo zato, da so bila s poročevalcem banske uprave g. Okornom in pa prizadetimi domačini in prevaževalci določena stalna stojišča za ajdova pasišča na Štajerskem. Verjetno do jeseni bodo stalna stojišča določena tudi za vse ostale v pošteve prihajajoče kraje dravske banovine. V zvezi s tem je pričakovati nove pašne neredbe do srede junija. Za kraje, v katerih so stojišča že določena, prijave odpadejo. V ostalem bo nova naredba kratka in jasna ter bo imela stroga določila za prevoz. Prijava čebel za ajdova pasišča bo odslej naslavljalna na sreska načelstva. Z vnemo je društvo nadaljevalo v preteklem letu delo na zatiranju kužnih bolezni, ki ogrožajo severnovzhodne kraje naše banovine. Po pregledu čebelnjakov v ptujskem je bil izvršen pregled v ljutomerskem sodnem okraju. Žal društvo ne razpolaga z zadostnimi sredstvi, da bi to delo izvedlo, kakor ga narekuje nujnost. Menimo pa, da je prav za izvedbo tega dela poklicano tudi oblastvo, ki naj z izdatno podporo omogoči pregled vseh okuženih krajev in zajezitev najnevarnejših bolezni.

Med predlogi je bil tudi ta, da bi za 40-letnico ustanovilo društvo v svojem okviru zavarovalni sklad za škodo, povzročeno od kužnih bolezni. Zavarovan bi bil vsak član, ne da bi v sklad kaj prispeval. Prispevke v sklad bi za članstvo plačalo društvo samo, ne da bi pri tem bila doseganja članarina opvišana. Pravico do odškodnine bi imeli člani, ki so vsaj tri leta v društvu. Predlog je bil zelo topla sprejet.

Delo Slovenskega čebelarstva društva za služi vsekakor splošno pozornost in podporo oblastev, saj je v svojem 40-letnem delovanju pokazalo vso delovno zmožnost.

V Laškem so se zbrali zastopniki slovenske obrti

Prijazno kopališko in letoviško mestece Laško se je za dva dni, soboto in nedeljo, izpremenilo v živahno taborišče obrtništva, ki se je zbralo iz vseh krajev naše ožje domovine, da poudari svoje zahteve v borbi za obstanek. Vse mesto je bilo odeto v državne trobojnice. V hotelu Savinji je bil v soboto najprej pod vodstvom predsednika Zveze obrtnih društev za dravsko banovino Josipa Rebeka iz Ljubljane kratek posvet, nato pa se je začel občni zbor zveze, ki ga je tudi vodil predsednik Rebek.

Neumorno delo Zveze obrtnih društev

Podrobno delovno poročilo je podal upravni tajnik Lavrenčič, ki je navajal obsežne posledice zvezne uprave, a tudi težave, s katerimi se mora zveza boriti. Tako dobivamo nove zakone, ki se tičejo obrtniškega stanu, a pri

njih ureditvi njegovi predstavniki nimajo besede. Ponovno se pripravljajo dopolnilo obrtnega zakona, a vsa znamenja kažejo, da ne bodo upoštevani niti predlogi, ki so bili sprejeti že na posvetih pred sedmimi leti. V ustavi je določena ustanovitev gospodarskega sveta, ki ga obrtništvo še vse do danes ni dobilo. Med društvenim delom, ki ga je zveza opravila v preteklem letu, je posebne omembe vredna ustanovitev Ključavničarske gospodarske zadruge. Zveza se prizadeva, da se pri društvenih ustanovah tudi mladiški odseki za obrtni naraščajo. Bolgarska obrtna zveza je povabila desetčlansko odposlanstvo naše zveze na ogled obrtniških ustanov v Bolgariji. Nova društva, odnosno pripravljajni odbori so bili ustanovljeni v Cerknici, na Tezmem in v Veržeju. Živahno se naši obrtniki pripravljajo tudi za udeležbo prve državne obrtne razstave v Beogradu.

Po pozdravnih nagovorih je poročal še blagajnik Urbas, nato pa je bila na predlog računskega preglednika Sifererja soglasno sprejeta razrešnica.

Razsvetljava Laškega na čast gostom

Ko se je zvečerilo, so Laščani svojim gostom na tihem priredili izredno presenečenje: Pripravili so razsvetljavo slikovitega starinskega mesteca, ki je poleg udeležencev zbora privabila k mostu in na trg pred Henkejevim hotelom skoro vse domače prebivalstvo. Tudi meščani sami so priznali, da še niso videli tolikšne krasote. Na gradu je razen tega zagorel ogromen obrtniški znak, ki je ostal vso noč razsvetljen, hkratu pa so se z gradu oglašale fanfare.

Počastitev Jakoba Zadravca ob 40 letnici njegovega delovanja za obrtništvo

V hotelu Savinji so se odposlanci in gostje nato vnovič zbrali k večeru, namenjenemu v počastitev 40 letnega obrtniškega delovanja častnega predsednika zveze Jakoba Zadravca iz Središča ob Dravi. Slavljenec so domači pevci priredili podoknico, nato pa mu je prvi nazdravil predsednik Rebek, ki je poudarjal, da je imelo delo, ki ga je Zadavec z izredno požrtvovalnostjo desetletja opravljal med obrtništvom na nekdanjem Spodnjem Štajerskem, poleg stanovskega tudi velik nacionalni pomen, saj je pomagal ohraniti narodni skupnosti prav tistega malega in srednjega človeka, ki je bil od tujega pritiska najbolj ogrožen. Za predsednikom so slavljenčev čestitali še narodni poslanec Pleskovič, svetnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo Ambrožič, podpredsednik zbornice Elsbacher, podpredsednik zveze Vahtar, zastopnik mestne občine Hrastelj, v imenu laških obrtnikov Košir, odposlanec Zohar iz Celja, podstarosta laškega Sokola Kržišnik, tajnik Igljč, odposlanec Kalan iz Škofje Loke, prečitana pa je bila tudi cela kopa pozdravnih pisem. Med drugim sta Zadavcu pismeno čestitala narodni poslanec Prekoršek in stari slavljenčev soborec novinar Ante Beg. Ves večer so pevci z ubrano pesmijo skrbeli za razpoloženje, na koncu pa je Jakob Zadavec skromno odklonil toliko častjenja in izjavil, da je vse svoje življenje opravljal samo delo, ki je bilo naloga vseh.

NE ZAMUDITE!

Prodaja blaga po zelo nizkih cenah.

Podružnica Stermeck, prej Určova trgovina,

Celje, Glavni trg 17.

Tabor slovenskega obrtništva

V nedeljo zjutraj je Laščane na vse zgodaj predramila budnica. K vlakom, ki so v jutrnih urah prihajali iz obeh smeri, so se zbirale trupe domačega prebivalstva k sprejemu gostov. Ob 10. se je v dvorani Henkejevega hotela začel velik zbor, ki so mu med drugim prisostvovali tudi sreski podnačelnik dr. Orožen, narodni poslanec Pleskovič, častni predsednik Zadavec, zastopnik Zveze hrvatskih obrtnikov Volčanšek iz Zagreba, ravnatelj Obrtne banke Rajko Ogrin iz Ljubljane in zastopniki številnih društev in ustanov. Med živahnim odobravanjem je bila sprejeta vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru, nato pa brzojavni in pismeni pozdravi ministru za trgovino in industrijo in drugim predstavnikom oblasti. Za Jakoba Zadavca je prispela še vrsta brzojavnih čestitk, med njimi čestitke glavnega tajnika v pokoju dr.

Windischerja, tajnika dr. Pretnarja, Trgovskega društva Merkurja in Glavne državne obrtniške zveze. Prvi je kot domačin pozdravil zborovalce predsednik domačega Obrtniškega društva Vavpotič in poudaril trdno voljo obrtnikov, da se ne dajo podjarmiti od strojev. Zborovanje so pozdravili še zastopnik hrvatskih obrtnikov Volčanšek, narodni poslanec Pleskovič, ki je viharo pozdravljen sporočil pozdrave vseh naprednih slovenskih poslancev in senatorjev ter obrtnike pozval k slogi, zakaj samo skupna sila lahko rodi uspeh, podpredsednik Elsbacher, predsednik Združenja trgovcev Herlah, zbornični svetnik Ambrožič in podpredsednik zveze Vahtar.

Kaj terjajo obrtniki

Nato je predsednik Rebek v izčrpnih izjavah poročal o položaju obrtniškega stanu, zbornični svetnik Ambrožič je na kratko očrtil potrebo zaščite obrtnika, tajnik Igljč je poročal o vprašanju organizacije in strokovnega tiska (glasilo), blagajnik Urbas je razvil podroben načrt za izvedbo obrtniškega socialnega zavarovanja in na koncu je bila sprejeta resolucija, ki poziva odločujoče činitelje, da posvečajo vprašanju obrtniškega napredka popolno pozornost, posebno pa, da se brez odloga uredijo nastopne pereče zadeve:

izvedba predloga zakona o šušmarstvu, ki so ga stavile obrtne zbornice in obrtni odseki skupnih zbornic ministrstvu že leta 1935.; ustavitev rokodelskih del v državni kaznilnici v Mariboru in opustitev režijskih del po samoupravnih ustanovah in industrijah; izpopolnitev predpisov za pavšalno obdavnice pridobitne za male obrtnike v vseh mestih, ki zaposlujejo do štiri pomočnike in uporabljajo pogonsko silo do štirih konjskih sil; ustanovitev gospodarskega sveta; zagotovitev potrebnih sredstev za strokovno izpopolnitev obrtništva in njegovega naraščanja; izvedba finančne zaščite obrtniškega stanu.

Dežela je bolj kakor mesta potrebna posvetovalnic za matere

Vodilni moške jugoslovenske unije za zaščito dece in zastopniki nekaterih socialnih ustanov v Ljubljani so nedavno razpravljali o potrebi ustanovitve posebne posvetovalnice in doma za noseče matere Posvetovalnica in dom naj bi se ustanovila v Ljubljani. Iz razprave o tem važnem vprašanju posnema-

mo nekatere važne misli:

V vseh prosvetljenih državah je kmalu po pričetku borbe proti umrljivosti otrok zmagovalno prepričanje, da je treba zaščititi otroka že v materinem telesu in ne šele po rojstvu. Zaščititi je treba torej nosečo žensko. Za tako zaščito je pri nas še zelo slabo poskrblje-

BJORNSTVERNE BJORNSSON

8 DEKLE Z OSOJ

POSLOVENIL B. RIHTERSIO

Thorbjörn je videl, da bi potreboval tudi nov cvček, da zatakne jarem, in ga je šel kakat. Ker pa na dvorišču ni dobil ničesar primerne, je šel še dalje, prišel do drvarnice in stopil vanjo, počasi in tiho, kajti še smerom je mislil na ženinove besede. Našel je, kar je iskal, potem pa je sedel, še zmerom zatopljen v misli, k steni, vzel polenček v roke in ga začel počasi obrezovati. Tedaj je zaslišal nekaj kakor stokanje. Čulo se je z druge strani tanke stene, kjer je bila kolarna, in Thorbjörn je prisluhnil.

»Ali si... res... ti?« se je oglasil po dolgem času moški glas in bil je tako čuden, kakor bi bil govoril na smrt utrujen človek. Potem je ujel pridružen jok, ki je bil pa ženski.

»Zakaj si prišel tudi ti sem?« je bilo naslednje vprašanje in govoriti je morala ženska, ki je prej jokala, kajti glas so še zdaj čuvile solze.

»Hm... na kateri gostiji naj pa igram, če me na tvoji?«

Lars, muzikant, je to, si je mislil Thorbjörn. A ženska? Biti mora nevesta!

Lars je bil visok, lep fant. Njegova stara mati je imela v najemu kočico, ki je pripadala k Dolgi rebri.

»Zakaj mi nisi nikoli povedal?« je rekla s počasnim, pridruženim glasom, kakor bi bila hudo vznemirjena.

»Mislil sem, da med nama to ne bi bilo potrebno,« ji je na kratko odgovoril.

Nekaj časa je ostalo vse tiho. Potem je začela spet ona:

»Saj si vendar vedel, da je on hodil za mano!«

»Pa sem mislil, da si močnejša...«

Potem je slišal spet samo jok. Naposled ga je ona iznova vprašala: »Zakaj mi nisi nikoli povedal?«

»Sinu stare Berte bi bilo pač malo koristilo, če bi bil povedal hčeri z Dolge rebri da jo ima rad,« je muzikant odgovoril po kratkem premolku, ki ga je le časih pretrgalo globoko sopenje in ihtenje. Čakal je na odgovor...

»Tako dolgo sva gledala drug drugega...« je začel naposled.

»Tako ohola si bila. Saj ni bilo niti mogoče s teboj počeno govoriti...«

»Pa vendar ni bilo na svetu ničesar, kar bi si bila bolj želela... Od dne do dne sem čakala... kadar sva se srečavala... časih se mi je skoraj zdelo, kakor bi se ti bila ponujala. Potem sem si naposled mislila, da me ne maraš.«

Spet je bilo vse čisto tiho. Thorbjörn ni slišal odgovora, niti ihtenja ni bilo in globokega sopenja.

Pomisli je na ženina, ki ga je poznal. Vedel je, da je spodoben človek in kar žal mu ga je bilo.

Tedaj je spet ona pretrgala molk.

»Bojim se, da bo imel pri meni kaj malo veselja... on... če...«

»Dober človek je,« je dejal bolni Lars in začel spet stokati. V prsih ga je moralo boleti. Njej se je moral smiliti, kajti rekla mu je:

»Da, zelo hudo je to zate... toda... saj se midva tako ne bi bila nikoli pogovorila, če se ne bi bilo to zgodilo. Ko si udaril Knuda, sem te šele razumela.«

»Nisem mogel tega več prenašati,« je rekel in čez nekaj časa je dodal: »Knud je hudoben.«

»Dober ni,« je odgovorila ona.

Dolgo sta spet molčala. Nato je rekel on: »Samemu sebi se bom čudil, če bom kdaj ozdravel. Sicer pa mi je zdaj tako vseeno.«

»Da, hudo ti je, — ampak meni je še hujše.« In spet je zajokala.

»Ali pojdeš?« jo je nato vprašal.

»Da,« je odgovorila in nato: »Moj bog, moj bog, kakšno življenje bo to!«

»Ne jokaj tako,« je rekel. »Bog bo mojemu življenju kmalu napravil konec, potem pa bo — videla boš — tudi zate bolje...«

»Moj bog, moj bog, zakaj mi nisi nikoli rekel!« je dejala z zadušenim glasom.

Potem se je Thorbjörnu zazdelo, da je slišal, ali pa da ne more več govoriti, kajti dolgo ni ničesar več slišal. Nato je šel.

»Zakaj sta se pa Lars in Knud spoprijela?« je vprašal Thorbjörn prvega svata, ki ga je dobil na dvorišču.

»Hm, zakaj sta se? Da...« je dejal domači hlapec Peter in nakremžil obraz, kakor bi bil hotel med njegovimi gubami nekaj skriti. »Vzrok je bil prokletu brez pomena. Knud je vprašal Larsa, ali njegove gosli na tej svatbi dobro zvone.«

no. Otroška umrljivost je pri nas še zmerom zelo velika. Številke o umrljivosti otrok kažejo, da je umrljivost največja med novorojenci in med otroci kmalu po porodu. Kljub temu še nimamo potrebnih ustanov za zaščito naših nosečih žensk.

Za zdravje matere in otroka je potrebno, da je noseča mati že med nosečnostjo pod zdravniškim nadzorstvom. Mnoge žene tega ne vedo, mnoge pa, ki žele med nosečnostjo zdravniške nege, si je zaradi slabih razmer ne morejo privoščiti. Potrebna je torej posvetovalnica, ki bi delovala prav tako zastoni kakor zdaj že deluje posvetovalnica za otroke.

Dan za dnem nam nudijo ulica, sodna dvorana, bolnišnica žalostne prizore, ki naravnost vpijejo po potrebi zaščite noseče ženske. Pri nas se še vedno dogaja, da noseče ženske tik pred porodom prosjačijo po ulicah. Navadno spremljajo te ubožice zanemarjeni bolni, izstradani otroci. Nezakonske matere še vedno ubijajo sebe in svoje otroke, ker so brez zavetja, jim preti duševno in telesno trpljenje in jih obup tira v zločin. Dogaja se da pridejo iz oddaljenih krajev noseče ženske v ljubljansko žensko bolnišnico kjer jih zaradi prenapolnjenosti ne morejo sprejeti. Ubožice se napotijo domov ter do dijo na ulicah na postajah in v vlakih. Koliko je ubožnih mater, ki bi potrebovale posebno nego in hrano, pa nimajo ne nege ne hrane, čeprav je njih usoda in usoda njih otrok od vsega tega odvisna. Zato mora posvetovalnica za noseče ženske dopolniti še dom za noseče matere, v katerem bi našle zavetje in nego vse noseče matere, ki so zaščite in nege potrebne.

Dom za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani opravlja že razna dela. Zaščitne sestre zavoda obiskujejo žene na domu, jim dajejo nasvete in jih vabijo v posvetovalnico. Posredujejo za žene tudi pri sodišču, na borzi dela, pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev in pri drugih bolniških blagajnah. Zavod ima v ta namen posebne ure. Zdravniki zavoda in sestre so na ta način pregledali že četrtno ljubljansko zavod pa ne more opravljati pregledov nosečih mater, ker nima zdravnika specialista za porodništvo. Posvetovalnice za noseče matere imajo tudi nekatere ljubljanske bolniške blagajne, a te so namenjene le za članice.

V istem trenutku je šla tudi nevesta mimo njiju. Obrnila je obraz stran, ko pa je slišala Larsovo ime, se je ozrla za njima in pokazala dvoje nemirnih, zardelih, objokanih oči. Drugače pa je bil njen obraz hladen — tako hladen, da ga Thorbjörn nikakor ni mogel spraviti v sklad z besedami, ki jih je slišal prej v drvarnici. In tako je začel še dalje razpletati svoje misli.

Nekoliko dalje je stal konj in čakal Thorbjörn je zataknil cvek v jarem in pogledal potem za ženinom, da bi mu dal roko. Ni maral iskati, da, najljubše bi mu bilo, če ga ne bi bil videl, in brez pomišljanja je sedel na voz. Tedaj pa se je začelo z leve strani dvorišča, tam, kjer je bil skedenj, kričanje in razgrajanje. Kopica ljudi je planila ven in velik fant, ki je tekel pred njimi je tullil:

»Kje je?... Ali se je skrivil?... Kje je?»

»Tamle! Tamle!« so zaklicali nekateri.

»Ne pustite ga stran!« so pravili drugi. »Nesreča bi bila.«

»Ali je mar Knud?« je vprašal Thorbjörn fantka, ki je stal pri vozu.

»Da, pijan je, in potem se mora vselej pretepati.«

Thorbjörn je že sedel na vozu in je zdaj le še pognal konja.

»Ne, tu ostani, prijatelj!« je zaslišal za seboj.

Nategnil je vajeti, toda ker konj ni maral obstati, ga je pustil iti.

»Hej, ali se bojiš, Thorbjörn z Jelkove rebrici?« je zaklical nekdo tik za njim.

Zdaj je močnejše nategnil vajeti, ozrl se pa ni.

»Skoči z voza, da nam boš družbo delal!« je nekdo zaklical.

Potreba po posvetovalnicah in domih za noseče matere je splošna in ni nujna samo za Ljubljano. Posebno važna bi bila tudi za leželo. Ženska bolnišnica v Ljubljani sicer oregleduje noseče matere, ki prihajajo v bolnišnico in prošito za pregled, ne more pa ugotavljati gmošnega položaja nosečih mater in tudi ne ničesar storiti za njih zaščito v tem pogledu.

V Ljubljani je potrebna osrednja ustanova za zaščito nosečih žensk. Taka ustanova bi vršila ne samo zdravstveno, temveč tudi socialno delo. Ustanova bi delovala za vso banovino. Imeti bi morala porodniškega zdravnika, babico in zaščitne sestre.

To so misli, ki so se sprožile na sestanku. Pozdraviti je zlasti predlog, da se posvetovalnice in domovi za noseče ženske osnujejo povsod, saj je dežela takih naprav še bolj potrebna, kakor so jih mesta, pa ne samo zaradi siromaščin našega podeželja, temveč še bolj zaradi nevednosti, ki zakrivi toliko zla.

NEPOTREBNO VPRAŠANJE

Ekvadorskega vojskovodjo Santosa je nekoč vprašal novinar, zakaj je dal usmrtiti svojega nasprotnika.

»Zakaj? Ker sem se bal, da ne bi zastavili tega vprašanja čez nekaj časa njemu,« je menil Santoso.

Thorbjörn je pogledal nazaj.

»Hvala, domov moram,« je rekel.

Zdaj so ga začeli spet vsi pregovarjati in med tem se jih je nabrala cela kopica okoli voza. Knud se je postavil pred konja, ga začel božati, potem pa ogledovati od vseh strani. Knud je bil visok fant s svetlimi a kuštravimi lasmi in ploščatim nosom. Usta je imel velika in debela, oči pa temnosinje in predrne. Svoji sestri je bil le malo podoben. Samo nekaj črt okoli ust sta imela enakih in on je imel isto pokončno čelo, le nekoliko nižje. Sploh je bilo v vsem njegovem obrazu nekaj odurnega, trdega, njen obraz pa je bil zelo nežen.

»Koliko hočeš za konja?« je vprašal Knud.

»Ne mislim ga prodajati,« je odvrnil Thorbjörn.

»Ali morda misliš, da ga ne bi mogel plačati?« je nadaljeval Knud.

»Ne vem, ali ga moreš ali ne.«

»Kako, dvomiš? Pa bi bilo dobro, da bi prej svoje besede premislil,« je rekel Knud.

Fant, ki je prej slonel v izbi ob steni in se igral z lasmi obeh deklet, je zdaj pripomnil svojemu sosedu:

Knud se pa to pot ne upa prav.«

To je Knud slišal.

»Da se ne upam? Kdo pa pravi to? Da se jaz ne bi upal?« je zakričal.

Čedalje več ljudi se je nabralo okoli voza. »S potil Pazite na konja!« je vzkliknil Thorbjörn in zamahnil z bičem, da bi pognal.

»Meni si rekel, da bi šel s poti?« je vprašal Knud.

»Konju sem rekel. Iti moram,« je odvrnil Thorbjörn, ne da bi se bil obrnil v stran.

Politični pregled

V imenu Nj. Vel. kralja je z ukazom kraljevih namestnikov

sprejeta ostavka ministra brez portfelja dr. Sefkije Behmena.

Dr. Behmen je postavljen na razpoloženje in odlikovan z redom jugoslovenske krone I. stopnje. Na njegovo mesto je imenovan za ministra brez portfelja dr. Džafer Kulešević.

Med prvimi državami, ki so navezale stike s Francovo vlado v Španiji, je bil tudi

Vatikan, ki je prvi imenoval svojega zastopnika pri frankovski vladi v Burgosu.

Kakor poroča zdaj glasilo Vatikana »Osservatore Romano«, je bil škof ancirski Ciconnani imenovan za papeškega nuncijsa pri frankovski španski vladi v Burgosu. Istočasno je general Franco imenoval svojega poslanika pri Vatikanu. S tem je dejansko izvršeno priznanje vladavine generala Franca v Španiji s strani Vatikana.

Na Madžarskem je pretekli teden odstopila dosedanja vlada s predsednikom Daranyijem in je bila sestavljena

nova vlada s predsednikom Imredyjem.

Nova vlada bo nastopala proti komunistom in tudi proti fašistično usmerjenim desn-

»Kaj, čez mene bi rad peljal?« je vprašal Knud.

»Pa pojdi s poti!«

Konj se je vzpel kvišku, drugače bi bil z nogami zadel Knuda v prsa. Tedaj ga je Knud prijel za gobec, in konj, ki se je spomnil ravnanja na cesti, se je začel tresti. To je prijel Thorbjörn, ki mu je bilo žal, da je žival prej tako mrcvaril. Zdaj se je njegova jeza obrnila proti Knudu. Z bičem v roki se je pognal kvišku in udaril Knuda po glavi.

»Udaril si me?« je kriknil Knud in se približal.

»Thorbjörn je skočil z voza.«

»Zloben si!« je dejal bled kakor zid in pomolil vajeti fantu iz izbe, ki se mu je ponudil, da bo konja držal.

Stari mož, ki je vstal, ko je Aslak končal svojo povest, je prišel zdaj k Thorbjörnu, ga prijel za roko in mu rekel:

»Sämund z Jelkove rebrici je prepošten človek, da bi se moral njegov sin ruvati s takšnim pretepačem.«

Thorbjörn se je malo pomiril, Knud pa je vzkliknil:

»Jaz — pretepač? Če sem jaz, je tudi on, in moj oče je prav toliko vreden kakor njegov... Le pridi bliže!... Slabo je, da ljudje ne vedo, kdo izmed naju je močnejši.« Potem si je odvezal ovratno ruto.

»To bodo kmalu videli,« je rekel Thorbjörn.

»Kakor dva mačka sta,« je dejal mož, ki je prej ležal na postelji; »najprej morata samemu sebi vlti poguma oba.«

Thorbjörn je to slišal, odgovoril pa ni. Nekateri iz množice so se smejali, drugi pa so rekli, da je sramota, da je toliko pretepač.

čarjem, kakor je govoril novi ministrski predsednik Imredy pred poslaniško zbornico, ko je razvijal program svoje vlade.

Iz Sanghaja poročajo

o uspehih japonske ofenzive na lung-hajskem bojišču.

Japonci so baje na šestih krajih prebili kitajsko fronto, vendar je še končni izid negotov, ker se kitajske čete izredno hrabro borijo. Japonski napad proti kitajskim postojankam južno od Tangšana je bil odbit z velikimi izgubami za Japonce. Prav tako je bil odbit japonski napad na lunghajsko železnico pri Fengsienu.

Na španskih bojiščih

napredujejo frankovske čete,

zlasti na teruelskem bojišču, kjer prodirajo od Teruela proti vzhodu. Frankovci so zavzeli v zadnjih dneh obširno ozemlje.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED IN SVINJE. Na sejmu v Dravogradu so se trgovali za kg žive teže: voli I. po 5, II. po 4.50, III. po 4, telice I. po 4.50, II. po 4, III. po 3.50, krave I. po 4, II. po 3.50, III. po 3, teleta I. po 5.50, II. po 4.75, prašiči špeharji po 8 do 10, pršutarji po 8 din. Mesne cene so bile: govedini I. prednjemu delu 10, zadnjemu delu 12, II. prednjemu delu 8, zadnjemu delu 10, III. prednjemu delu 7, zadnjemu delu 10, svinjini 16, slanini 15, svinjski masti 16 din. Na sejmu v Črnomlju so se trgovali za kg žive teže: voli I. po 6, II. po 5, III. po 4.50, krave I. po 5.50, II. po 4.50, III. po 3, teleta I. po 7.50, II. po 6.50, prašiči špeharji po 8, pršutarji po 5.50 din.

KRMA. Cene so silno različne. Kjer se ni pričakovati kmalu nove krme, so cene visoke, med tem pa so v krajih, kjer lahko po malem še kosijo, odnosno pasejo, cene nizke. Ponekod se je nečavno seno trgovalo po 75 din in še več za 100 kg. Na zadnjem sejmu v Dravogradu pa je bilo le po 35, a slama po 25 din.

ZITO. Na beograjski blagovni borzi je te dni notirala naša pšenica v Potisja 242.50 din za 100 kg. To je najvišja cena naše pšenice v zadnjih osmih letih. Nekoliko dražja je bila l. 1929. neposredno pred splošno go-

spodarsko stisko. Visoka cena izvira od tega, ker nam je začelo pšenice primanjkovati. Ni izključeno, da je bomo morali še uvažati. Zaradi pomanjkanja pšenice se je podražila tudi turšica.

VINO. V Črnomlju se je prodajalo pri vinogradnikih navadno mešano vino po 4 do 5, boljše pa 6 din liter. V Konjicah je bilo navadno mešano vino po 4 do 5, finejše sortirano pa po 6 do 8 din liter.

KROMPIR. Na sejmu v Dravogradu je bil po 75, na sejmu v Črnomlju po 100, na konjiškem sejmu po 110 din za 100 kg.

MED. Čisti med je bil v Dravogradu, Črnomlju in Konjicah po okoli 20 din za kg.

JABOLKA. Zaloge so neznatne. Kljub temu pa zaradi preveč oveloga blaga cene niso visoke. V Dravogradu so se trgovala jabolka I. po okroglo 300, II. po 200 in III. po 150 din za 100 kg.

VOLNA. Na dravograjskem sejmu je bila oprana volna po 30, neoprana po 20 din za kilogram.

SIROVE KOŽE. V Dravogradu so se trgovali: goveje po 11, telečje po 15 in svinjske po 6, v Črnomlju goveje po 10, telečje po 12 in svinjske po 6, v Konjicah pa goveje po 8, telečje po 12 in svinjske po 6 din za kg.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 17. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

1 holandski goldinar za 24.19 do 24.33 din;
1 nemško marko za 17.55 do 17.67 din;
1 funt šterling za 216.81 do 218.37 din;
1 ameriški dolar za 43.41 do 43.77 din;
100 francoskih frankov za 121.86 do 123.30 din;

100 češkoslovaških kron za 151.93 do 153.04 din;

100 italijanskih lir za 228.94 do 232.03 din.

Vojna škoda se je trgovala v Beogradu po 484.50 do 485 din. Avstrijski šilingi so bili v ljubljanskem zasebnem kliringu po 8.93 din, nemški klirinski čeki pa po 14.50 din.

Sejmi

23. maja: Martjanci, Vrhnika, Sv. Peter pod Sv. gorami;
24. maja: Nova vas na Blekah;
25. maja: Sv. Lovrenc v Slov. goricah, Gornja Radgona, Kotlje, Mala Gora, Mengoš, Radeče pri Zidanem mostu, Svetina, Št. Gotard pri Trojanah, Vitanje;
27. maja: Gorenji Logatec, Žužemberk;
28. maja: Puconci, Ptujška gora.

svatbi in če petelini napadajo ljudi, ki hočejo v miru oditi. Thorbjörn je pogledal za konjem, ker je še zmerom mislil iti in se ogniti boju. Toda fant, ki je držal vajeti, ga je odpeljal stran.

»Kaj pa se oziraš?« je vprašal Knud. »Synnøve je zdaj čisto drugje.«

»Kaj te pa ona briga?«

»Te takšne navidezne svetnice me nič ne brigajo,« je odvrnil Knud. »Morda je bila pa ona fista, ki je naredila iz tebe takšnega zajca!«

To je bilo za Thorbjörna preveč. Ozrl se je, kakor bi bil pregledoval bojišče. Pa se je spet vmešalo nekaj starejših ljudi, ki so rekli, da je napravil Knud na tej gostiji že dovolj hudera.

»Meni ne bo nič napravil,« je rekel Thorbjörn. Tedaj so vsi umolknil.

Drugi pa so dejali: »Naj se udarita! Potem bosta vsaj vedela, kako in kaj in bosta lahko prijatelja. Saj sta se že dovolj dolgo postrani gledala.«

»Da,« je rekel nekdo, »oba hočeta biti prva v dolini; zdaj bomo vsaj videli, kdo je v resnici.«

»Ali je videl kdo izmed vas nekega Thorbjörna z Jelkove rebri?« je vprašal Knud. »Zdi se mi, da je bil pred kratkim tu na dvorišču.«

»Da, tu je še zdaj,« je rekel Thorbjörn, in se isti trenutek je dobil Knud takšen udarec čez desno roko, da se je opotekel nazaj med moške, ki so stali okoli njega.

Vse je umolknilo. Knud se je zbral in se pognal naprej, ne da bi bil kaj rekel. Thorbjörn mu je stopil nasproti. Vnel se je dolg boj s pestmi, ko je vsak izmed njiju hotel

priiti drugemu do živoga; pa sta bila drug drugemu dorasla in seznela tudi braniti udarcev. Vendar pa je Thorbjörn večkrat udaril in so nekateri rekli, da so njegovi udarci tudi več odlegli.

»To pot je Knud dobil svojega moža,« je rekel tisti, ki je odvedel konja z vozom. »Prostor!«

Ženske in otroci so se razbežali; le ena ženska je ostala gori na stopnicah, da bi bolje videla; bila je nevesta. Thorbjörn jo je mimo grede pogledal in za trenutek obstal; ker pa je opazil v nasprotnikovi roki nož, se je spomnil njenih besed, da je Knud hudoben in je tresčil z dobro merjenim udarcem Knuda po zapetju, da mu je roka kakor mrtva omahnila in je padel nož iz nje.

»Av, kako butaš!« je dejal Knud.

»Ali misliš?« je rekel Thorbjörn in se pognal nadenj.

Knud se je z eno roko komaj branil; Thorbjörn ga je dvignil in odnesel, toda vreči ga ni mogel pošteno. Večkrat je Knud priletel na tla, — s tako silo, da bi bil vsakdo drug obležal. Toda Knud je imel trden hrbet. Thorbjörn ga je nesel še bolj daleč, ljudje so odskočili, on s svojim nasprotnikom za njimi, in tako je šlo po vsem dvorišču, dokler ni prišel do stopnic. Tu je Knuda še enkrat dvignil in ga zagnal s takšno močjo po tleh, da so še njemu kolena klesnila in je Knud obležal negibno na kamenitih ploščah. Nekajkrat je zastokal, potem pa je zaprl oči. Thorbjörn je vstal in se ozrl; s pogledom je ujel nevesto, ki je mirno stala na vrhu stopnic in gledala.

»Položite mu kaj pod glavo,« je velela, se obrnila in šla v hišo.

Drobne vesti

— **Pridelovanje bombaža v Jugoslaviji.** Površina zasejana z bombažem, se je v Južni Srbiji povečala letos od 1800 do 3100 ha. Povprečni pridelek na hektar je 1000 kg. Kakovost lanske letine je bila izredna. V vsej Južni Srbiji pa je 70.000 ha zemlje, ki je pripravna za gojitev bombaža. Ker pa bombaž zelo izčrpa zemljo, se more zasejati le vsako tretje leto in bi se mogel bombaž v Južni Srbiji pridobivati vsako leto na površini, veliki 23 tisoč hektarov. Letos se bodo začeli poskusi z bombažem tudi v donavski banovini, zlasti v Bački.

— **Oddaja banovinskih žrebcev v zasebno oskrbo.** Banska uprava objavlja odločbo, po kateri se oddajo banovinski žrebci javnim in zasebnim napravam in zasebnim konjerejcem za plemenitev in uporabo po določbah pravilnika o oddajanju državnih žrebcev za plemenitev in uporabo. Pogodbe o oddaji banovinskih žrebcev za plemenitev po tem pravilniku so veljavne, ko jih odobri banska uprava. O morebitnih sporih iz teh pogodb odloča dokončno banska uprava in se sodna pot izključuje, kar se mora izrecno navesti v vsaki pogodbi. Gornja odločba je objavljena v »Službenem listu« od 11. t. m., ko preneha veljati došednji pravilnik o oddaji banovinskih žrebcev v zasebno oskrbo z dne 16. januarja l. 1935., vendar se njegove določbe še nadalje uporabljajo za doslej oddane banovinske žrebce.

— **Potrdilo o plačanih davkih pri izdaji potnih listov.** Finančni minister Dušan Letica je izdal odlok, da se od oseb, ki potujejo letos od 1. maja do 15. oktobra v tujino na zdravljenje, na počitnice ali sploh zaradi osebnega zadovoljstva, torej od letoviščarjev, ne zahteva pri izdaji potnega lista potrdila o plačanem davku.

NESPORAZUM

Žena: »Preden sva se poročila, si me po cele ure držal za roke in me božal po njih.«

Mož: »Seveda, toda to sem delal samo zato, da bi ne mogla igrati na klavir.«

GLAVNA REČ

Zaljubljeno dekle: »Prisegam ti, da lahko zidaš na mojo ljubezen gradove.«

Fant: »To je vse lepo, samo če mi bo tvoj oče dal denar za zidanje.«

Dve stari ženski sta šli mimo. »Moj bog,« je rekla ena izmed njiju, »že spet leži nekdo na tleh. Kdo je le?«

»On je — Knud z Dolge rebri,« je dejal eden izmed gledalcev.

»Potem pa morda za naprej ne bo toliko pretepoz,« je rekla druga starka. »Tile fantje naj bi imeli svoje moči za kaj drugega.«

»Tudi jaz mislim tako, Rand,« je rekla prva. »Naj bi jim dal bog, da bi rajši gledali kvišku kakor pa drug drugega.«

Te besede so čudno prijelo Thorbjörna, Sam ni rekel niti besede, ampak je molče opazoval ljudi, ki so si dajali dela s Knudom. Ta ali oni ga je nagovoril, on pa je molčal. Potem se je obrnil in se zatopil v misli. Synnøve mu je prišla pred oči in prevzel ga je občutek sramu. Pomislil je, kako naj bi ji ves dogodek pojasnil, in čutil je, da le ni tako lahko končati s pretepanjem, kakor se mu je prej zdelo. Izenada pa je zaslišal za sabo krík: »Pazi, Thorbjörn!« Preden se je mogel obrniti, ga je odzadaj nekdo zgrabil za rame in vrgel na tla — začutil je omamno bolečino, ne da bi se bil prav za prav zavedal, v katerem delu telesa. Slišal je glasove okoli sebe, čutil je, da ga peljejo, časih se mu je zadelo, da je sam voznik, toda zanesljivost ga ni vedel nič.

To je trajalo zelo dolgo. Hladno mu je bilo, takoj nato spet toplo, potem pa se mu je zadelo, da je lahek, tako lahek, da plava v zraku — in zdaj mu je postalo vse jasno: od enega vrha drevesa so ga nesli do drugega, tako da je prišel do gorskega pobočja, potem pa višje in višje, do rovtov, da, še višje, do vrha najvišje gore.

(Dalje prihodnjic.)

D O P I S I

BERKOVCI. Gasilska četa priredi v nedeljo 29. t. m. na vrtu g. Slavica Rudolfa v Berkovcih veliko javno tombolo. Glavni dobitki so: 1000 din, novo moško kolo, fina moška obleka, seženj drv, ženska obleka in še nad 300 drugih koristnih dobitkov. Cena tombolski karti samo 2 din. Po tomboli ljudska veselica s plesom. Igrala bo malonedeljska godba. Za prvovrstno ljutomersko vino in dobra jedila je preskrbljeno. Vsi od blizu in daleč vlyudno vabljeni.

KOZJAK NAD MARIBOROM. Ker nam letošnje čudno vreme že zdaj grozi s točo in neurji, se pripravljamo na zopetno uvedbo streljanja proti toči. Pri Sv. Križu se namerava ustanoviti posebna preizkusna postaja, kakor so jo imeli svoje čase v Slovenski Bistrici.

POLJANSKA DOLINA. Ze zadnjic je bilo omenjeno v »Domovini«, da je pomladni mraz napravil dosti škode na zgodnjem drevju. Zadelo nas je še novo zlo. Pred kratkim smo imeli prave zimske noči s hudo slano. Sadno drevje, ki je bilo v cvetju, je s tem uničeno in bo letos dolina brez sadja. Pa še prihodnje leto se bo to poznalo. Za dolino je to velika škoda, ko nas že tako tepo razne nadloge. Pravega zaslužka ni, zato si pa iščejo posamezniki dela drugod, da prežive svojo družino. — Trgovca g. Jamerja v Poljanah je zadelo huda nesreča. Pretekli petek bi bil prišel edini sin Vlado, ki je v Ljubljani v trgovini, kmalu ob življenje. Na nekem železniškem križišču je zadel s svojim motornim kolesom ob mimo vozeči kamniški vlak. Udarec ga je vrgel v stran, da si je zlomil nogo in se še drugače poškodoval, ker je udaril z glavo ob brzojavni drog. Zdravi se v trgovskem zdravilišču v Ljubljani. Narodno zavednemu mladeniču želimo, da bi kmalu okreval.

PTUJSKA GORA. Gasilska četa na Ptujski gori priredi na binkoštno nedeljo popoldne ob 14. veliko tombolo. Čisti dobiček je namenjen za plačilo že naročene motorne brigalke.

ORMOŽ. V sredo 4. t. m. je bil tukaj plemenski sejem za področje Zveze selekcijskih društev za pingavsko goved za srez Ptuj. Prignali so 34 plemenskih bikcev v starosti do 20 mesecev, 3 krave in 3 telice. Od društva Središče je bilo od 17 bikcev (prodanih

12), od društva v Ormožu 6 (3), od društva v Podlehniku 4 (4), od društva v Cirkovcah 3 (2), od društva pri Sv. Lenartu 1 (—), od društva v Markovcih 2 (—), od društva pri Sv. Marjeti 1 (1). Za prodanih 22 bikcev se je plačalo 55.600 din. Vsi so ostali v srezu. Dva sta bila določena z banovinsko subvencijo kot plemenjaka za selekcijske organizacije. Kot občinski biki so bili razdeljeni trije z banovinsko subvencijo, 13 s subvencijo sreskega kmetijskega odbora in trije z občinsko subvencijo. Enega bika pa je nakupilo veleposestvo Velika nedelja brez subvencije. Prodana je bila ena bejca telica za 3000 din in ena krava za 2500 din, obe iz društva v Ormožu. Ocenjeni so bili biki: 5 s I., 22 s II., 6 s III. in le 1 s IV. oceno. Bansko upravo je zastopal živinorejski referent g. inž. Ivan Oblak.

Domače novosti

* Spomenik kralju Zedinitelju so v nedeljo slovesno odkrili pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Sv. Jurij je bil že od ranih ur v prazničnem razpoloženju in ves v državnih zastavah. Slovesnosti se je udeležilo do 7000 ljudi. Sodelovali so pri slovesnosti malonedeljska godba, pevski zbor »Drave« iz Maribora in vojaška godba iz Maribora. Po maši se je zbralo ljudstvo na slavnostnem prostoru pred šolo, kjer stoji spomenik. Navzočna so bila vsa društva, zlasti Sokoli in gasilci. Otvoril je slovesnost šolski upravitelj g. Ivanjšič z lepim pozdravnim govorom: Ob toplen pritrjevanju je narodni zbor sprejel vdanostno brzojavko kralju Petru III. Nato je povzel besedo domačin vseučiliški profesor dr. Ilešič in orisal lik nepozabnega kralja. Po njegovem govoru je padla zavesa s spomenika, ki je delo akademskega kiparja Nika Pirnata iz Ljubljane. Ob odkritju je zaigrala godba »Hej Slovani«. Učinkovita sta bila nastopa šolarja Tantla, ki je deklamiral pesem »Prisego mladine«, in učenke Kocunove, ki je deklamirala »Pesem kralju mučniku«. Po petju združenih pevskih zborov je sledilo polaganje vencev.

* Sreska skupščina JNS za ljubljansko okolico je bila v nedeljo v prostorih strankinega banovinskega tajništva v Ljubljani. Po odposlancih so bile zastopane vse krajevne organizacije, tako da je bila udeležba zelo številna. Predsednik Pipan je toplo po-

„Blago je bilo časih boljše in — tudi milo ni več prida.“ — „Blago je danes tako kot je bilo včeraj, le milo in milo je — dvoje. Jaz pa vedno le s priznano dobrim terpentinovim milom Zlatorog, pa perlo dolgo traja, vedno je lepo belo in mehko-voljno. Lastni uspeh Vas bo prepričal o resničnosti moje trditve.“

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

zdravil zbrane odposlance, posebej pa še senatorja dr. Kramerja in Pucelja in narodna poslanca Komana in Mravljeta. Poročila funkcionarjev so bila odobrena in je bil nato spet izvoljen dosedanjí sreski odbor s predsednikom Pipanom na čelu. Soglasno so bili pritegnjeni v odbor tudi vsi predsedniki mladinskih organizacij JNS v ljubljanskem okoliškem srezu. Po izčrpanem dnevnem redu sta podala politični poročili senatoja dr. Kramer in Pucelj, ki sta se dotaknila vseh perečih zadev. Poslanec Komana je posebej govoril o gospodarskih vprašanjih in o postavkah, ki so v državnem proračunu določene za Slovenijo. Razpravljal je tudi o davčni obremenitvi. Vsi govori so bili sprejeti z živahnim odobravanjem.

ZLATA ZANKA

JAMES OLIVER CURWOOD.

4

ROMAN

Bilo je zelo mrzlo. Zvezde so bile obledele, in Filip je opazoval, kako so se počasi umikale od tega sveta. Ta igra postopno gasnečih severnih zvezd je Filipa zmerom mikala. Bilo je eno izmed čudes arktičnega sveta, ki je ždel samo nekaj sto milj dalje proti severu v večni noči. Zdelo se mu je, kakor bi bilo smukalo desetisoč nevidnih rok po nebu in ugašalo ljudi, najprej po eno, potem po dve, nazadnje pa po cele skupine. To je trajalo kakšne pol ure, zatem pa je nastopila črna, nepredorna tema, ki nastaja na severu pred jutrnim svitom. Strah pred to temo je držal Filipa pri ognju. V gosti črni te ure lahko pride Bram. Morda je čakal prav te teme. Filip je pogledal na uro. Kazala je štiri. Se četrte ure ne bo mogel videti roke pred očmi, če bo stopil iz območja ognja. Toda Bram ni prišel.

Ko se je začel svitati dan, si je Filip tretjič napravil ogenj, da si skuha zajtrk. Zaželel si je kave, močne kave, pa si je, takšno tudi skuhal. Ob sedmi uri je bil pripravljen, za nadaljevanje poti.

Začel je domnevati, da so kakšni skrivni vzroki zadržali Brama, da ni to noč izrabil lepe prilike proti svojemu sovražniku.

Ko je Filip korakal vzdolž gozdnega roba, se je zavedel, da že dolgo več ne želi ujeti Brama. Ono drugo, kar se je vsililo v pustolovščino, je mnogo bolj zavzemalo in za-

nimalo Filipa kakor sam Bram. To je bila zlata zanka. Ne s prijetjem Brama, temveč če se mu bo posrečilo, zasledovati ga do konca, bo doživel, kaj naj pomeni zlata lasna zanka. Tam bo razkril skrivnost in žaloigro, če sta to sploh skrivnost in žaloigra.

Filip si je bil v svesti, da je bila blazna drznost, zasledovati Brama do njegovega dolgo skritega pribežališča. Moža samega bi vsekako mogel na zasledovanju prelističiti in v pošteni borbi premagati; toda volčja tropa je nepremagljiva sila.

Kako silna je bila ta premoč, si je Filip lahko zamišljal, ko je pol ure pozneje previdno stopil iz gozda in videl, kaj je ostalo od severnega jelena, ki so ga bili volkovi podrli. Zival je bila omagala kakšnih petdeset metrov oddaljena od roba nizkega gozda. Kakih dvajset čevljev naokoli je bil sneg potepan od volčjih šap, in ves ta prostor je bil na gosto nasmeten z lužami krvi, koščki mesa, zdroljenimi kostmi in koščki kože. Filip je mogel videti, kje je bil Bram stopil na tisti prostor in kje si je odpel krplice. Potem pa so se pomešale stopinje njegovih velikih mokasinov z volčjimi sledmi. Bram je prišel očitno še ob pravem času, da je lahko rešil dobršen del plena, ki ga je precej daleč proč od krvavega bojišča položil na tla. Lačna tolpa je pustila le iztrebljine. Tudi na kraju, kjer je bil Bram odložil svoje meso, so se videle sledi mokasinov, in tudi tu so bili po

snegu raztreseni koščki mesa — ostanki Bramovega obeda.

Sneg je pripovedoval tako razločno kakor list kakšne knjige, kaj se je bilo zgodilo po pojedini. To pripovedovanje je presenetilo Filipa. Odnokod je bil Bram prylekel sani in naložil nanje ostanek plena. Filip je ugotovil, da so bile nizke sani, toda daljše in širše, kakor jih je bil kdajkoli videl. Filipa ni bilo treba prav nič ugibati, kaj vse je bil napravil Bram to noč, zakaj vse je stalo jasno pred njim ko na dlani. Daleč zunaj v puščavi je bil Bram nagnal svojo tolpo na sled severnega jelena, ki ga je potem zasledovala in usmrtila. Ko so bili mož in njegovi volki siti, so se napotili po sani. Bram je napravil velik ovinek, da se je ognil gozda, v katerem se je skrival njegov sovražnik. Filipu je začelo srce hitreje bit, ko je ugotovil, da ga je bila morala volčja tropa ovohati, pa ga vendar ni napadla. Bram obvladuje svoje zveri, res je njih gospodar in mojster!

Ko je bil Bram naložil meso na sani, je krenil z volkovi naravnost proti severu v puščavo. Vsi volkovi so bili vpreženi in Bram je sedel na saneh.

Filip je globoko zadihnil. Izvedel je nekaj novega o Bramu Johnsonu. Da se Bram ni bal, da se njegov pohod proti severu ni mogel imenovati beg, je bilo brez dvoma dokazano. Če bi se bil bal, bi se ne bil vrnil po svoje meso. Filip se je spomnil pripovedovanja Petra Breaulta, kako je Bram z lahkoto nosil na ramah stegna starega težkega severnega jelena. Vprašal se je, zakaj Bram ni bil rajši nesel mesa k sanem, namesto da se je bil vrnil s sanmi po plen. S tem bi si bil prihranil mnogo časa in poti. Filip je začel prisojati

* **Banovinska poklicna posvetovalnica in posredovalnica je ustanovljena.** Namen te poklicne svetovalnice in posredovalnice je, ugotovljati, ali imajo osebe, ki prosijo za mnenje, odnosno nasvet, potrebne telesne in duševne sposobnosti, prikladen značaj, nagnjenje in gospodarsko možnost za obiskovanje zaželenih strokovnih šol, vajenci za vstop v obrtniški, gostinski in trgovski poklic, odnosno vajenci ali pomožni delavci za delo v industriji, pa tudi za obiskovanje ostalih šol in za vstop v ostale panoge. Hhrtu bo svetovalnica imela tudi nalogo, skrbeti za smotrnejšo porazdelitev obrtniškega, gostinskega, trgovskega in industrijskega naraščanja v posamezne stroke s posredovanjem med starši in delodajalci in z upoštevanjem posebnih želja in sposobnosti vajencev samih. Mnenja poklicne svetovalnice bodo neobvezna.

* **Katarina Kosovelova f.** V Tomaju na Krasu je umrla po kratkem trpljenju ga: Katarina Kosovelova, rojena Stresova, vdova po nadučitelju. Učakala je 76 let. Bila je sestrična tistega Stresa, ki mu je Simon Gregorčič v svojih pesmih postavil trajen spomenik prijateljstva. V mladih letih je mnogo potovala po svetu. V Sežani se je seznanila s svojim poznejšim soprogom, nadučiteljem in narodnim delavcem Antonom Kosovelom. Iz tega zakona se je rodilo pet otrok, med katerimi je bil Srečko, prerano umrl kraški poet, najmlajši. Ostali otroci žive danes v treh državah. Stano, najstarejši, je naš novinarski tovariš, član uredništva »Jutra« v Ljubljani, Antonija je na domu v Tomaju. Pianistka Karmela je na Dunaju omožena s profesorjem Graberjem. Najmlajša hči Anica je pa profesorica na ženski realni gimnaziji v Ljubljani. Naj v miru počiva, preostalim izrekamo odkritosrčno sožalje!

* **Upokojenci in njihova potovanja v tujino.** Finančno ministrstvo je izdalo navodila za upokojence, ki bivajo v tujini manj ko dva meseca. Po tem navodilu mora vsak upokojenec, ki odide v tujino za manj ko dva meseca, pred svojim odhodom pismeno obvestiti pristojno oblastvo, kdaj namerava potovati. Ko pa se vrne iz tujine, mora obvestiti pristojno oblastvo, kdaj se je vrnil. Upokojenec more oditi v tujino s pravico do pokojnine samo enkrat na leto ne glede na to, koliko časa se v tujini zadrži. Če je pri enkratnem bivanju v tujini, krajšem od dveh mesecev, že izkoristil možnost prejemanja nezmanjšane pokojnine, potem se morajo pri vsakem nadalj-

njem njegovem bivanju v tujini v istem letu njegovi prejemki zmanjšati za 20 odstotkov, in sicer za toliko dni, kolikor manj kakor dva meseca jih je preživel v tujini. Ker se dan odhoda in dan povratka v čas bivanja v tujini ne računata, upokojenci zato niso dolžni prijavljati takega primera odhoda čez mejo, če se istega dne vrnejo ali pa če se vrnejo vsaj še drugi dan, seveda če imajo odobrenje pristojnih oblastev. V takih primerih se tudi pokojninski prejemki ne zmanjšajo. Člen 12. prejšnjih navodil je treba razumeti tako, da se določba te odredbe mora uporabiti na vse tiste primere, če se upokojenec zadrži v tujini več ko dva meseca, ne da bi zaprosil za odobritev finančno ministrstvo, ne pa tudi na primere, če kak upokojenec biva v tujini manj ko dva meseca.

* **Brezplačen zdravniški pregled prebivalstva vsega celjskega okraja.** Krajevna protituberkulozna liga v Celju si je zastavila nalogo, da omogoči v zvezi z državnim protituberkuloznim dispanzerjem v Celju pregled vsega prebivalstva celjske mestne občine in celjskega okraja. Dolžnost vsakega prebivalca v njegovo lastno korist je, da pride na pregled v protituberkulozni dispanzer v Celju. Da pa se omogoči pregled tudi vsem onim, ki bi ne mogli priti v Celje zaradi oddaljenosti ali iz drugih vzrokov, je ukrepano potrebno, da se ti prebivalci morejo prigrasiti k pregledu pljuč pri najbližjem zdravniku, in to brezplačno.

* **Zavarovanje proti toči v drinski banovini.** Kmetijski minister je predpisal pravilnik za izvrševanje uredbe o zavarovanju setve in pridelkov proti toči na področju drinske banovine. Po tem pravilniku bo ustanovljen pri banki upravi v Sarajevu zavod za obvezno zavarovanje setve in pridelkov proti toči. Obvezno bodo zavarovani po tem pravilniku vsa setev in vsi pridelki v času od 1. maja pa do žetve, odnosno trgatve, razen konoplje in lana, oljne repice, tobaka, krompirja, detelje, vinske trte in nekaterih drugih kultur, za katere so določeni posebni roki. Vsi kmetje morajo plačati premijo v času od 15. avgusta do 1. marca naslednjega leta. Višino premije določa ban na predlog zavoda. Tmetu, ki je pri zasebni zavarovalnici zavaroval setev in pridelke na svojem posestvu in to dokaže z zavarovalno polico, bo vplačano premijo zavod vrnil.

* **Te dni smo obhajali dvajsetletnico velikih in usodnih dogodkov, ki so oznanjali bližajoči se konec svetovne vojne.** Vsi, ki ste

preživeli strašne dni svetovnega klanja, boste segli po knjigi »Črna vojna«, ki jo je napisal Davorin Ravljen in je pravkar izšla. Knjiga obsega 120 strani, tiskana je na lepem papirju in vendar stane okusno kartonirana le 10 din, v platno vezana pa 15 din, po pošti 1 din več. Naročite jo z dopisnico pri založbi »Cesti«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Ko prejmete položnico in vplačate omenjeni znesek, vam bo knjiga takoj doposlana. Odložili je ne boste prej, preden je do kraja ne prečitete. In še in še boste segli po njej in jo pripravili vsem, ki jih veže spomin na svetovno vojno.

* **20 milijonov ameriške dediščine ni odnikoder.** Pred dvema letoma je zbudila pozornost vsega prebivalstva Posavja novica, da je rodbina pokojnega Martina Berceta iz Breganskega sela pri Veliki dolini dobila veliko dediščino iz Amerike. Za zadevo se je zanimal tudi izseljenski komisariat v Zagrebu in uvedel raziskavo, saj je bila okrog milijonov zapletena sleparska tolpa, kar ni v Ameriki nič nenavadnega. Gre za okoli 20 milijonov dinarjev, ki so se jih morda že polastili razni sleparji. Potrebno bi bilo, da se raziskovanje zadeve nadaljuje z vso vestnostjo in natančnostjo. Dolžnost naših in ameriških oblastev je, da se krivci, ki so zadevo zavlekli na svoja pota, najdejo in kaznujejo.

* **Vajencem pristoja v drugem in tretjem letu odškodnina.** Bronislava je bila vajenka v krojaški obrti. Delala je tudi ob nedeljah. V treh letih je prejela samo 75 din, dva klobučka in en slamnik. Po končani učni dobi je vajenka zahtevala odškodnino za drugo in tretje leto učenja. Trdila je, da ji je mojster obljubil v drugem letu po 10 din, v tretjem pa 15 din na teden. Razen tega pa ima tudi po členu 267. obrtnega zakona pravico do odškodnine v drugem in tretjem letu učenja. Skupno je zahtevala po odbitku že prejetih 75 še 855 din. Mojster ni hotel ničesar plačati. Priznal je, da je Bronislava delala tudi ob nedeljah dopoldne. Ker pa ji je dal 75 din v gotovini in tri klobučke v skupni vrednosti 360 din, je s tem zadostil zakonitimi predpisom. Sodišče se ni spuščalo v pretres, ali je mojster obljubil kakšno odškodnino ali ne — on je to zanikal — ampak je po prostem preudarku kakor v mnogih sličnih primerih zaključilo, da je odškodnina po 10 din, odnosno po 15 din na teden v smislu člena 267. obrtnega zakona primerna in je odškodnino v tej vi-

Bramu globoko, skrivno strategijo. Zanesljivo je moral imeti Bram tehten vzrok, da ga ni napadel z volkovi. Bram je moral imeti tudi svoj vzrok, da se je izognil gozda v tako širokem loku, da je prišel po meso s sanmi, namesto da bi ga bil sam ponel k sanem. Jelenja stegna niso mogla tehtati več kakor šestdeset do sedemdeset funtov. To je bilo vendar lahko breme za Bramove mogočne rame.

Na kraju, kjer je dobil dosti lesa za ogenj, je začel Filip svoje priprave. Nakuhal si je jedi za tri dni. Tri dni bo sledil Bramu skozi prazno puščo. Še dalje prodirati brez psov, brez sani je nemogoče. Tri dni v puščavo in tri dni nazaj — že to je igračkkanje s smrtno nevarnostjo. V notranjosti arktične puščavne ravnine preži nanj nevarnost, še večja kakor Bram in njegovi volkovi: to je vihar.

Filipu je bilo čudno pri srcu, ko jo je ubral naravnost proti severu. Bil je siv, brezsolnen dan. Kakor enolična, bela ploskev je ležala pustinja pred njim. Nebo je kakor debel dimastordeč zid omejevalo obzorje. Čez uro hoje je stal Filip v središču okroglega, razsežnega amfiteatra, ki sta ga polnili le siva meglja in smrtna praznina. Redki, temni gozd je bil izginil za njim. Kakor nezanosno breme je pritiskalo nebo na njegovo teme. Filip je vedel, da so bili že mnogi zblazneli pod svinčeno kupolo tega neba. Tudi on je začel čutiti pamet mešajoči učinek vse vase vsesavajoče samote. Vso naslednjo uro se je trdovratno boril z nepremagljivo željo, da bi se vrnil. Na svoji poti ni našel na skalo, ne na grmič, ki bi malo pretrgala prazno enoličnost, in tako nizko so valovili temni oblaki, da bi lahko metali kamenje vanje. V teh dveh

urah je nešteto pogledal na kompas. Dostoj se ni bil Bram niti za malenkost odstopil od svoje ravne poti proti severu. V sivi megli brez kamenja, brez drevja kot kažipota je čut za krajevno razgledbo vodil Brama prav tako zanesljivo kakor Filipa občutljiva magnetna igla njegovega kompasa.

Po treh urah hoje, ko je bil sedem do osem milj oddaljen od kraja, kjer si je bil skuhal obed, je opazil Filip na sledeh, da so bile tam sani obstale. Volkovi so bili stali kar vpreženi, iz česar je Filip sklepal, da je bil Bram stopil s sani samo, da si je pripel krpelje.

Zdaj je mogel Filip iz sledi natančno prepoznati hitrost, s katero sta potovala nezakonitež in njegova tropa roparskih živali. Bramove krpelje so bile za kakšnih dvanajst ali še več palcev dalje kakor njegove. Filip skoro ni dvomil, da je Bram v času, ko je sam prekorlačil štiri milje, prehodil kar šest milj.

Bila je ena ura, ko se je Filip ustavil za opoldanski odmor. Sodial je, da je bil zdaj kakšnih petnajst milj oddaljen od gozdne meje. Med tem ko je jedel, se mu je bolj in bolj vsiljevala misel, da se je bil vrgel v pustolovščino, ki so mora končati neogibno nesrečno. Bram je vozil v jelenjih stegnih za tri do štiri dni živil s seboj. Dejstvo, da se je bil oskrbel s tolikšno zalogo hrane, preden je krenil v puščo, je moglo pomeniti, da je računl s tem, da bo toliko časa potreboval za prekorlačenje te brezupne pušče pri dnevnem prehodu stopetdesetih milj. Filip pa je mogel dnevno prehoditi komaj sto milj.

Do tretje ure popoldne je šel Filip stalno po Bramovi sledi. Šel bi bil še kakšno uro po njej, če ne bi bil našel na poti na kupolasto obokan sneženi zamef. Ta kúp snega ga je

premotil, da je sklenil že tu prenočiti. Bilo je lahko delo, ko si je napravil ležišče po načinu, ki se ga je bil naučil pri Eskimih. S sekuro je izkopal luknjo v trdo skorjo zamef, pri čemer je pazil, da ni napravil »vratc« v svoje nočno bivališče večjih, kolikor je bilo potrebno, da je lahko zlezal skozi. Uporabljajoče eno izmed krpelj kot lopato, je izkopal potem dva čevlja širok hodnik v mehki notranjosti sneženega grička in na koncu hodnika si je napravil spalnico, prav tolikšno, da je bila zadosti prostorna za spalno vrečo. Komaj uro časa je potreboval za to delo. Ko je bila postelja pripravljena in je stal pri vratcih svoje snežene jame, se je začelo vanj vračati veselje do življenja. Občutek, da je imel zavetišče, kjer mu ne moreta do živga ne mraz, ne burja, ga je navdal z dobro voljo, ki se ga je bila izogibala ves dan.

Iz gozda si je prinesel s seboj dragocen sveženj smolastih drv. Iz pečice teh trsk si je napravil ogenjček in čezenj je na posebni pripravi, ki jo je nosil s seboj, obesil s snegom napolnjen lonček za čaj. Ko je ogenj zaprasketal, si je celo zažvižgal pesmico.

Tema je hitro nastopila. Preden je bil čaj skuhan in njegova slanina segreta, je že noč visela nad njegovo sneženo hišo kakor debelo, črno zagrinjalo. Niti ena zvezdica se ni videla na nebu. Zdaj pa zdaj je položil Filip kakšno trsko na tleči pepel, in v žaru zadnjega kosa drv je kadil svojo pipo. Med kajenjem je privlekel iz listnice zlato zajčjo zanko. Ko jo je odvitno držal na dlani in se je vanjo lovila bleščoba gorečih smolnatih trsk se je svetlikala kakor dragocena kovina. Šele, ko je ogenj dogorel, jo je Filip spet vtaknil v listnico.

šini po odbitku že prejetih 75 din priznalo Bronislavi. Klobuke pa je smatralo kot nagrado za nedeljsko delo, za katero jo je mojster nepravilno uporabljala.

* **Kužno vnetje možganske mreže.** Že od začetka leta se je na južnem Pohorju v predledkih pojavljala bolezen, ki je zadnji čas zavzela velik obseg. Gre namreč za kužno bolezen, ki je razširjena posebno v tinjski in čadramski župniji. Samo v tinjski je od novega leta umrlo 13 otrok. Zelo nevarno je obolelo tudi nekaj starejših mladoletnikov, vendar so pa vsi ozdravili. Odraslih se ta bolezen ne loteva.

* **Velika kmečka veselica na Zgor. Otavah nad Begunjami pri Cerknici** bo v nedeljo 22. maja popoldne. Izletniki, ki so namenjeni ta dan skozi Borovnico in romantični Pikel, bodo imeli priložnost, da se udeležijo veselega rajanja na Otavah. Ker je čististi dobček veselice namenjen za graditev kmetom potrebne sadne sušilnice, se pričakuje velika udeležba od blizu in daleč.

* **Kdor hoče biti poceni oblečen,** naj kupuje ostanke pri Stermeckem, Celje. Pišite takoj po cenik!

* **Borba za življenje na razbitem splavu.** Nedavno popoldne je več ljudi bilo priča, kako sta se dva splavarja borila z valovi Save nedaleč od Zagorja. Za splavarje najnevarnejši kraj je Prusnik sredi med Zagorjem in Trbovljami. V strugi je skalovje, nad katerim se dvigajo valovi. Splavarji se te zagate silno boje. Omenjena splavarja sta vodila velik splav, namenjen za trboveljski premogovnik. Prvi krmar je že srečno prekrmaril ob skalovju in pogledal nazaj na manj večjega tovariša. Tisti trenutek pa je zadnji del splava zadel ob skalovje in se je razbila vezava. Zadnji splavar je bil naenkrat do vratu v mrzli vodi, vendar je plaval in so ga kmalu rešili iz Save. Spretni splavar pa je sam ostal na dveh kosih lesa, ki se jih je kleče oklepal z rokami. Plavač mimo trboveljske postaje in rudniške separacije je glasno prosil pomoči. Šele pri tunelu so vsega izčrpanega rešili. Gospodar ima okrog 1000 din škode, splavarja pa sta prestala toliko strahu, da tega svoj živ dan ne bosta pozabila.

* **Neprevidnost kriva požara.** Nedavno proti večeru je imela posestnica Marija Cofova v Gorišnici opravke na svojem posestvu v Zamušanih. Kakor sama navaša, je izgubila nekaj denar na podstrešju. Ker je bilo temno, je prižgala vžigalico. Pri tem ji

je goreča vžigalica padla v slamo, da se je ta na mah vnela. Poizkušala je ogenj pogasiti, a se ji ni posrečilo. Še precejšnje opekline je dobila pri gašenju. Staro leseno poslopje je zgorelo do tal. Gasilci iz Formina in Cvetkovec so ogenj omejili.

* **Mladienci rekruti,** ki ste potrjeni, pa imate skrajšan rok službe, želite čimprej vstopiti v kader ali odložitj službo v kadru. Informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. Tudi vsa ostala vojaška pojasnila daje za malenkostno plačilo koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za odgovor priložite kolek ali znamko za 6 din.

* **»Ljudska Samopomoč«** v Mariboru nanzanja svojim članom, da bo občni zbor za poslovno leto 1937. z delegati v nedeljo 29. t. m. ob 10. dopoldne v lastni palači »Ljudske samopomoči« v Mariboru, Aleksandrova cesta 47.

* **Zaloigra starega hišnika.** Na Bledu si je končal življenje znani vrtnar in oskrbnik vile nekega ljubljanskega odvetnika 75 letni Janez Kogovšek. Starček, ki zavoljo visoke starosti ni bil več sposoben za hujše delo, je zadnja leta živel v precejšnji bedi. Da je bila nesreča še večja, mu je obolela žena. Tako je moral stari mož skrbeti za njo in še za dva otroka. Vilo, ki je bil v njej za hišnika, so nedavno začeli prezidavati in pri delu je pomagal tudi Kogovšek. Zaradi izplačila meze je pa prišel navzkriž z lastnikom in pravijo, da mu je bilo nedavno odpovedano stanovanje. Vse to je šlo staremu možu tako na živce, da je obupal nad življenjem. Šel je v drvarnico in se obesil. Zaloigra starega moža, ki je bil na Bledu dobro znan in se je tudi marljivo udeleževal v gasilstvu, je zbudila splošno sočutje.

* **Zrtev neprevidnega ravnanja z bencinom.** Stari posestnik Mrak iz Košce je šel po opravkih v Zagorje. Ko se je vračal, si je hotel prižgati cigaro. V tem se mu je razbila steklenica bencina, ki jo je nosil s seboj, da se je ves polil. Od ognja vžigalica se mu je vnela polita obleka, da je bil na mah ves v plamenih. Stekel je do bližnje hiše. Preden so mu mogli vaščani pomagati, je dobil Mrak že resne opekline. Prepeljati so ga morali v ljubljansko bolnišnico.

* **Veliko gospodarsko poslopje je zgorelo.** Nedavno noč je pogorelo v Pesjem kmetu Blekaču, po domače Kašu, veliko gospodarsko poslopje. Razen živine je skoro vse zgo-

relo. Vrlim gasilcem se je zahvaliti, da ni požar zajel še drugih poslopj.

* **Smrt v potoku.** Posestnik Razbornik iz Škalskih Cirkov se je s sinom vračal domov. Krenil je potem po bližnici preko brvi, kjer je starčku spodrsnilo in drugo jutro so ga našli utopljenega v potoku.

* **Valovi Save so ga odnesli.** Krošnjar 26-letni Josip Matić iz Sinja si je v teku 10-letnega krošnjarenja zaslužil vsoto 30.000 din. Pravkar se je hotel vrniti domov in si ustvariti svoj dom skupno z dekletom, ki si ga je že izbral pred odhodom, pa je izvedel, da se je dekle poročilo z drugim. Te dni ga je pot vodila čez Savo v Smledniku. Naenkrat je vrgel raz sebe krošnjo in suknič ter se pognal v valove Save. Prijatelji rajkega pripovedujejo, da je bil Matić miren in varčen fant.

* **Otroci so zanetili požar.** Nedavno je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Trebevška v Vodichah. Ker je Trebevškova domačija sredi vasi na bregu, so vaščani ogenj takoj opazili in prihiteli na pomoč. Vodiški gasilci so bili z motorno brizgalno že v nekaj minutah na kraju požara, za njimi pa so prihiteli njihovi tovariši iz Zapog in iz Repenj. Posrečilo se jim je požar omejiti in ohraniti pred ognjem hišo. Kakor je doglala orožniška preiskava, so povzročili požar otroci, ki so se igrali okrog svinjaka.

* **Mura je naplavila neznanega mrliča.** Ko je v petek v Hrastiu pri Čukovi žagi ob Muri neka ženska nabirala suhljad, je naletela na neznan moško truplo, ki ga je bila Mura odložila na obrežju. Neznanec je okrog 45 let star moški. Oblečen je bil samo v spodnje perilo. Naibrž ni naš državljan.

* **Mohorko je denar naberačil.** Nedavno smo poročali da je v mariborski bolnišnici umrl 54letni hlapec Anton Mohorko, ki je pred smrtjo zahteval policijskega stražnika, češ da mu mora nekaj važnega povedati. Še preden je stražnik prišel, je Mohorko izdihnil. Ko so pregledali njegovo obleko, so našli v sukniču zašitih 25.000 dinarjev in štiri hranilne knjižice z vlogami 175.000 dinarjev. Mariborska policija je takoj uvedla preiskavo, da ugotovi odkod pokojniku toliko denarja. Naslovila je na razne orožniške postaje v kraje kjer je Mohorko služil za hlapca okrožnice, naj ji sporoče, koliko je Mohorko zaslužil in ali je mogoče, da si je toliko prihranil. Policija je zdel preliha iz raznih krajev odgovore, da je bil Mohorko izredno važen in skop klovek. Imel je pre-

Ko ni bilo več ognja, ga je obdajala tako neprodirna tema, da je mogel le s tipanjem najti svojo hiško. Zlezal je skozi vratca, pred kateri je bil kot zastor obesil svoj šotor, splazil se je skozi hodnik in se spravil v svojo spalno vrečo. Ležišče je bilo presenetljivo udobno. Od one noči v koči Petra Breaulta ni bil več tako udobno počival, a prejšnjo noč sploh ni zaprl oči. Filip je kmalu globoko zaspal.

Nočne ure so minevale. Filip ni slišal tujenja burje, ki je nastala ob svitanju. Ko je nastal dan, so se pojavili drugi šumi, ki jih tudi ni slišal. Nekaj notranji glas ga je poklical, naj se zbudi. Kakor kladivce je nekaj trkalo na njegovo čelo. Naposled se je začel gibati. Zdajci je odprl oči. V njegov sneženi hodnik je silila dnevna svetloba. Filip je pogledal proti vratom, ki jih je bil zastrl s šotornim platnom. Zastora ni bilo več. Namesto tega se je velikanska kuštrava glava prerila skozi vhod in Filip je zastrmel v oči Brama Johnsona.

SEDMO POGLAVJE

Orožje je moral oddati.

Filip je bil navajen presenečenj, ki jih neogibno doživljajo zastopniki postav na severu. Nikdar pa še ni začutil tako ledene groze kakor zdaj, ko je zagledal na koncu kratkega hodnika obraz moža, ki ga je lovil.

So položaji, ki jih neverjetno hitro domeš, ne da tratiš čas z utemeljevanjem in domnevmi. Filip je takoj vedel, ko je zapazil divji obraz, da ga je bil Bram že nekaj časa opazoval in da bi ga bil zločinec lahko že davno brez truda usmrtil, če bi bil to ho-

te storiti. Prav tako hitro je ugotovil, da je bila s šotorom izginila tudi njegova puška, s katero je bil razpel platno pred odprtino. Vzel jo je Bram. Izguba puške in nepričakovani prihod Brama pa nista bila tisto, kar je Filipa tako silno pretreslo. Zagonetni izraz v Bramovem obličju, predirljiva in skrivnostna resnost, ki je govorila iz njegovega srepega pogleda, sta bila, ki sta ga pretresla do dna duše. Na tem obrazu ni bilo veselja zmagovalca, ki opazuje svojo žrtev. To je bil bolj obraz moža, ki poln dvomov in negotovosti ugiblje, kaj bi odgovoril na vprašanja, ki jim odgovorov ne ve. Tokrat je mogel Filip natančno opazovati vse črte Bramovega obraza: naprej stoječe lične kosti, široka, bela lica, nizko čelo, ploščati nos, debele ustnice. Samo oči ni mogel opazovalec označiti za grde. Te oči je moral Bram podedovati od kakšne bele žene iz preteklosti. Bile so ko svetli dragoceni kamni v podivjanem obličju tega preganjanega, napol poživljenega bitja — sive, velike, čudno lepe oči.

Polno minuto ni mogel izpregovoriti nobeden izmed obeh mož nobene besede. Filipova roka je zgrabila za revolver, toda ni imel namena streljati. Naposled se mu je glas spet vrnil. Rekel je:

»Halo, Bram!«

»Halo, gospod!« Bramove debele ustnice so se komaj gibale. Njegov glas je bil globok in iz grla. V naslednjem trenutku je njegova glava izginila iz odprtine. Filip je naglo zlezal iz spalne vreče. Skozi hodnik so pridrli drugi glasovi do njega: poželjivo tuljenje roparskih živali. O Bramu ni bilo več sledu.

Namesto zaupanja, ki ga je zbudil v njem

Bram pri prvem pogledu, je Filipa nenadno spreletela ledena zona. Z revolverjem, pripravljenim za strel, je lezel proti izhodu. Kakor lena, neprevidna podgana se je bil dal ujeti v past. Kako veselje bo za volčjo trope, če jo Bram naščuje nanj. Pa še za mojstra samega bi to bila morda imenitna šala! Ustrelil lahko eno ali dve zveri; to pa je tudi vse, kar more napraviti. Kakor vrtnčasti vihar bi nato planili volkovi nadeni. Snežene stene bi kar pomandrali. Ali ne bi bil ravnal pametneje, če bi bil Bramu Johnsonu, trikratnemu morilec rajši prevrtaš s kroglo telo, kakor pa da ga je pozdravil?

Filip je spet zaslišal renčanje in cviljenje volčje trope. Zdelo se mu je, da so glasovi prihajali iz prilične daljave. Prispel je do konca hodnika in pogledal skozi vrata. Odtod ni videl ničesar drugega kakor neskončno puščavo in svojo staro sled, ki je držala do zameta.

Filip je čepel s pripravljanim revolverjem znotraj pred vhodom, ko je slišal Bramov glas: »Gospod, dajte revolver, nož... ali pa vas usmrtim. Volkovi so zelo lačni!«

Bram je stal nekoliko ob strani, da ga Filip ni videl. Njegove besede niso zvenele glasno in ne grozeče, toda Filip je čutil v njih neomajno, mrzlo odločnost, proti kateri boriti se bi bila blaznost. Bram je imel več orožja proti njemu kakor kdajkoli kak drug zločinec. Njegovi volkovi mu niso pomenili samo boljše temveč sploh zanesljivo orožje. Če je Filip o tem še dvomil, je ta dvom splahnel, ko so se pokazale kakih trideset korakov od njegovega prenočišča tri zveri.

(Dalje prihodnjč.)

cej denarja, ki ga je posojal proti visokim obrestim. Videli so ga večkrat tudi, da je šel beračit, zlasti v Slovenske gorice, na Dravsko polje in v Dravsko dolino. Po cestah je pobiral cigaretno ogorke in sploh vse, kar se mu je zdelo kaj vredno, prenočeval pa je po hlevih in kozolcih. Če mu je kdo kaj daroval, je spravil v nahrbtnik in pozneje prodal. Mariborska policija je na podlagi zbrana gradiva ustavila preiskavo, ker je ugotovljeno, da si Mohorko ni prisvojil denarja na nezakonit način.

* Drevo ga je ubilo. V gozdu pri Muretincih so delavci podirali drevje. Med njimi je bil tudi 46letni delavec Anton Majerič. Pri podiranju stare bukve se Majerič ni mogel pravočasno umakniti, tako da ga je drevo pokopalo pod.

* Mati je zakrivila smrt otroka. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bila te dni razprava proti 36letni viničarki Ani Cvetkovi iz Krčevine v Ptuj, ki je bila obtožena, da je povzročila smrt svojega lastnega otroka. Ugotovljeno je bilo, da je otrok umrl zaradi stradanja in popolne zanemarjenosti. Mati je zanikala krivdo, da bi bila ona povzročila smrt, ter se je zagovarjala, da je otrok bolehal ter ni mogel uživati hrane. Podpiral jo je v njenem zagovoru tudi njen mož, priče pa so izpovedale tako obtežljivo, da je bila obtoženka obsojena na štiri mesece zapora.

* Zasledovan tat. Jože Preklet, doma iz Stranj pri Kamniku, znan potopep in tat, se že nekaj mesecev spretno skriva pred orožniki. Na vesti ima nešteto vlomov in tatvin, ki jih je zagrešil v kamniški okolici. Oni dan se je Preklet pojavil spet v Vranji peči in vdrl v hišo posestnika Jožefa Mezka. Odnesel mu je nikljasto uro, 100 din in hranilno knjižico na ime Marije Savinšek. Po vlamu je Preklet neznano kam pobegnil.

* Poslednji iz družbe Jakopinov prijatelj. Ze večkrat smo poročali o krivih potih bratov Jakopinov z Dolenjskega. Član njune družbe je bil tudi Tone Valentinčič iz Kresnic, ki je bil znan med pajdaši pod imenom Presov Tone, odnosno Kresničar. Za vlomilsko in roparsko trojico so izdali tiralico. Oba brata Jakopina, znana pod imenom Pumprova iz St. Vidu na Dolenjskem, sta zdaj že več mesecev pod ključem. Valentinčič pa se je spretno umikal nastavljenim mrežam ter dalje vlamil in ropal. V teku zadnjih dni je bilo izvršenih v kmečke hiše več vlomov. Sumljiv neznanec se je klatil okrog. O neznanecu so bili obveščeni dolski orožniki, ki so pohiteli na kolesih za njim. Ujeli so ga in izkazalo se je, da so dobili v roke že dolgo iskanega Toneta Valentinčiča.

* Denar so mu ukradli. Neznanec je vlomil te dni v hišo posestnika Petra Žagarja v Papinici, občina Stara Loka, ko ni bilo nikogar doma. Ko so prišli domači proti večeru domov, je bilo po hiši vse razmetano. S strahom so ugotovili, da so izgubili trije tisočaki in še nekaj stotakov. Poleg tega pa tudi zlata moška ura, ki jo je bil prinesel gospodar iz Amerike kot dragocen spomin.

* Osumljen ropa se je usmrtil. Hišni posestnik Josip Okorn iz Trstenjakove ulice v Ljubljani se je predzadnje nedelje po polnoči vračal proti domu. Do polnoči je sedel v Šibenikovi gostilni na Tyrševi cesti. Ko je mirno korakal po ulici, ga je nenadno nekdo prijel za suknjič z vso močjo, mu bliskovito segel v hlačni žep, vzela listnico, v kateri je bilo 640 dinarjev gotovine, ter zbežal. Okorn je klical na pomoč. Nihče se ni oglasil. Roparski napad je Okorn takoj prijavil bližnemu stražniku. Naslednji dan je napadeni Okorn na policiji natančno opisal napadalca, češ da si ga je dobro zapomnil, ker je sedel ves večer pri omizju. Policijska uprava je opis napadalca sporočila vsem organom kriminalnega oddelka in stražnikom. Stražniki so ga nato izsledili v osebi bolgarskega begunca Josipa Radeva, stanujočega v Ljubljani že od leta 1928. Sprva je bil Radev vpisan na filozofski fakulteti ljubljanskega vseučilišča. Študij pa je zanemaril in je zadnji čas živel le od podpor. Radev je star kakih 36 let. Ko so mu na policiji povedali, da je osumljen zločina ropa, je Radev sum odločno odklanjal in zanikal, da bi bil udeležen pri napadu. Zaslisevanje je trajalo ves dan. Popoldne pa je bil poklican na policijsko

upravo tudi napadeni Josip Okorn, ki je pri soočenju znova z vso gotovostjo ponovil, da je bil prav Radev oni napadalec. Radev pa je dalje z vso odločnostjo zatrjeval svojo nedolžnost. Po končanem zaslisevanju je vodil stražnik Radeva v policijski zapor. Radev je ogrnjen v suknjič mirno korakal naprej, stražnik pa za njim. Prišla sta do velikega okna, ki gleda na dvorišče. Ta trenutek pa se je Radev zaletel v okno; razbil šipó in zletel je na tlakovano dvorišče, kjer je takoj obležal mrtev. Skočil je z višine nad 11 metrov (iz III. nadstropja) na tlak. Stražnik ga je bil hotel zagrabiti, toda v njegovih rokah je ostal samo suknjič.

* Akt londonske policije v Mariboru. Te dni je prišel iz Londona od tamošnje policije, odnošno od Scotland Yarda, kakor rečejo Londončani (Scotland Yard, ki se izgovarja nekako skotland jard, in je glavno poslojše londonske policije) spis na mariborsko policijo, v katerem poizvedujejo po pustolovčinah lažnega konzula Klauša, ki so ga nedavno zaprli v Mariboru in še zdaj ždi v mariborskih policijskih zaporih. Klaus je pustolovec, ki jih ima menda precej na grbi. Doma je iz Rige v Litvi. To je prvi akt slavne londonske policije, ki je kdaj dospel v Maribor.

* 8000 dinarjev sta ukradla. Dva neznanca sta prišla te dni k najemniku Francu Ladineku v Vuhredu. Doma sta bila samo gospodinja in 11letni fantek. Neznanca sta prosila za jabolčnik. Ko je žena šla v klet po jabolčnik, sta neznanca pregovorila 11letnega fanta, da jima je pokazal denar, ki je bil spravljn v postelji. Tujca sta denar pograbila in izginila. Orožniki ju zasledujejo.

* Kravo je hotel odgnati neznanec posestniku Janezu Kranjcu iz Ložin. K sreči so se prebudili domači, hiteli za tatom in kravo spet prignali nazaj v hlev. Tatu so podlehniški orožniki že za petami.

* Dvboj z noži. Pred Repoluskovo gostilno pri Sv. Martinu na Pohorju sta se spoprijela Henrik Kapun in Martin Topolič ter se neusmiljeno obdelavala z noži. Oba mladeniča sta dobila nešteto ran po vsem telesu, tako da so ju morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

* Požar je uničil šest posestnikov. V nedeljo popoldne je nastal požar v Cenkovi pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah v hiši posestnice Lovrečeve Pavle. Ogenj je podtaknil sinček gospodinjinine sestre, ki se je igral z vžigalicami. Pri zažiganju mu je pomagal sosedov sedemletni tovariš. Ker so bile hiše v vasi večinoma lesene in s slamo krite, se je ogenj hitro razširil na sosedna poslopja in je drvel dalje po Cenkovskem vrhu kakih pet minut proč od župne cerkve sv. Antona. Zgorelo je okoli deset poslopij, izmed teh šest hiš. Požar se je zaradi vetra širil tako naglo, da so ljudje rešili samo to, kar so imeli na sebi.

* Nevaren ptiček v kajbici. Pred dnevi so aretirali vlomilca Matka Radoševiča, ki je nedavno sredi noči skušal vdreti v Kosijevo gostilno v Kosezah, a ga je gostilničar opazil in ga ranil s strelji iz revolverja. Pri zaslišanju na policiji je prišlo še nekaj Radoševičevih grehov na dan. Tako je v začetku maja vlomil v Stepicevo gostilno v Šiški. Nekaj dni poprej je Radoševič obiskal gostilno Antonije Komidarjeve v Zgornji Šiški, v Florijanski ulici v Ljubljani pa je nekemu dijaku ukradel površnik. Po poskušnem novem vlamu v Kosezah je Radoševič z dvema pajdašema pobegnil proti Podutiku, kjer si je v potoku izmil in obvezal rane. Od tam so skupaj krenili nekam v kamniško okolico, a ker je bil Radoševič zavoljo ran precej nadložen, sta ga pajdaša zapustila na cedilu. Radoševič se je zavlekel pod bližni kozolec, naslednje jutro pa jo je mahnil čez Črnivec proti Savinjski dolini, da poišče zavetja in zdravja v celjski bolnišnici, kjer ga je našla policija.

* V Sloveniji pokradeno blago so prodajali v Zagrebu. Na zagrebško policijo je privedel orožniški komandir g. Strajnar iz Vač vlomilca 25-letnega Cirila Stebana, ki ima na vesti kopico tatvin, vlomov in ropov, storjenih po dravski banovini in tudi drugih

kraji. Ker niso našli nikjer plena, so zasmili, da je oddajal Steban s svojimi pajdaši nakradeno blago kam drugam. Po vnetem zaslisevanju je Steban priznal, da ima v Zagrebu ljubico, kjer je oddajal blago. Dobro zvezanega so privedli Stebana v Zagreb, kjer so ugotovili, da je govoril resnico. Ob tej priliki je prišlo še na dan, da so oddajali blago tudi zagrebškemu trgovcu Vladku Dražiču, ki je prodajal ceneno kupljene predmete svojim odjemalcem. Zato so aretirali tudi Dražiča ter njegaj in Stebana povedli v ljubljanske zapore.

* Sleparski posredovalec za dobre službe bo sedel. Pred ljubljanskimi sodniki se je zagovarjal 31 letni kovaški pomočnik Janez Iskra, doma iz Jereke v občini Bohinjski Srednji vasi, ker je za lep denar »priskrboval« službe, katerih ni bilo. Obsojen je bil na šest mesecev strogega zaporja, na 300 dinarjev denarne kazni in na izgubo častnih državljanških pravic za tri leta. Odsedel pa bo moral k temu še dobrih sedem mesecev, ker je bil predlanski zaradi raznih sleparstev obsojen na pogojno kazen.

* Aretacija na meji. V tolminskih gorah so obmejni miličniki pred dnevi aretirali 33 let starčga Ivana Grovca, doma nekje na Hrvaškem, ki je prišel čez mejo po skrivnih potih. Odpravili so ga v tolminske zapore.

* S tujim denarjem je hotel v Nemčijo. Mladi Jožef Prah iz Jarenine je hotel oditi v Nemčijo na sezonsko delo. Prišel je v Maribor na borzo dela, da si priskrbi potrebne listine. Pred borzo pa ga je ustavil neki Ivan Štampar s Pobrežja ter se je kmečkemu fantu ponudil, da mu bo on priskrbel vse, kar potrebuje. Prah je Štamparju izročil najprej 200 din, čez dva dni pa še 270 din za nabavo vseh listin. Zadnji dan pred odhodom pa je ugotovil, da ga je Štampar osleparil. Prijavil je zadevo policiji, ki je Štamparja aretirala tik pred odhodom izseljeniškega transporta. Štampar ni imel denarja za listine, pa ga je izvil od Prah, da si je na svoje ime dobil vse potrebne listine za odhod v Nemčijo.

* Madžarski Jud je hotel vtihotapiti denar v našo državo. Judom se zadnje čase na Madžarskem precej slabo godi, ker je bil tudi tam izdan tako imenovani »judovski zakon«. Zato žele tamkajšnji Judje spraviti svoje premoženje bolj na varno, to se pravi čez mejo. Obmejni stražniki na jugoslovensko-madžarski meji imajo zavoljo tega zdaj zelo mnogo posla. Tako je te dni neki madžarski Jud hotel v avtomobilskih kolesih pretihotapiti v Jugoslavijo za osem milijonov dinarjev madžarskega denarja. Bil je tako nepreviden, da je pred svojim odhodom iz Madžarske to skrivnost zaupal tudi svojemu šoferju. Ta pa se je polakomnil nagrade in je naznanil obmejnim stražnikom, da se bo tega dne pripeljal na mejo z nekim Judom. Avtomobil naj na meji dobro preiščejo, kajti obmejni Jud bo imel skrito med kolesjem velikansko vsoto. Ko sta se oba pripeljala na mejo, kakor je napovedal šofer, so obmejni stražniki avtomobil preiskali ter našli v njem omenjeno vsoto. Šofer bo baje dobil za nagrado dva milijona dinarjev.

* Krojač je okradel krojača. Krojaška mojstra Štuhec Vinko in Kosir Mirko imata v Cankarjevi ulici svojo krojaško delavnico. Zaposlujeta večje število pomočnikov in vajencev, poleg tega pa sta še dajala obleke v izdelovanje krojaškemu mojstru Francu Štamparju, ki je imel svojo delavnico v bližini. Zadnja leta pa so se v Štuhevi in Kosijevi delavnici pogosto dogajale tatvine blaga in krojaških potrebščin. Tatvine so bile dolgo nepojasnjene. Letos v začetku aprila pa se je mojster Franc Štampar nenadno odločil, da se preseli iz Maribora. Ta nagel odhod se je zdel Štuhecu in Kosiju sumljiv, pa sta se domislila, da je bil morda Štampar udeležen pri tatvinah. Prijavila sta sum policiji, ki je v Štamparjevem stanovanju izvršila preiskavo in reš našla zalogo reči, izvirajočih iz njune delavnice. Štampar, ki se ni mogel izviti, je tatvino priznal. Te dni je bil obsojen pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča na en mesec strogega zaporja pogojno na dve leti.

Popotnikova torba

Srebrni jubilej selniškega Sokola

Selnica ob Dravi, maja.

Dolgoletna želja članstva je bila, da dobi naša edinica lastno letno telovadišče. V poletnem času ni bilo primerno vaditi po sobanah. Vsi so le želeli gibanja in razvedrila na prostem, v naravi, kjer greje sonce in je svež zrak, kjer se utrjuje zdravje in krepki moč. Ta davna želja je zdaj izpolnjena. Sokol v Selnici ob Dravi je kupil primerno zemljišče izven naselja in približno 200 m oddaljeno od glavne ceste. Telovadišče obdajajo lepa polja. Na severni strani proti vasi so zdaj v pomladni cvetni plašč odeti sadovnjaki. Prav hvaležni smo bratu starostj Grahorju Viktorju, na čigar pobudo je bil nakup izvršen.

Tako je ob 25 letnici delovanja dobil Sokol v Selnici lastno letno telovadišče, ki so ga bratje primerno pripravili. Postavili so drog, kroge, dvojno igrišče za odbojko in veliko tekališče v obliki elipse. Člani, zaposleni čez dan, so opravili vse to delo v zgodnjih jutrnih in večernih urah. Motika in lopata sta peli pesem dela v ranem jutru in poznem večeru. Ob 3. zjutraj ali ob 23. ponoči si lahko gledal brate na delu. Pri delu pomoči jim je svitila luna; kadar pa ni plavala na nočnem rebu, je plamen razsvetljeval prostor. Vsi delajo, vsak poedinec hoče nekaj napraviti, da bo prostor lepo urejen in pripravljen za naš praznik, letni nastop in svečano otvoritev letnega telovadišča 22. t. m. ob društvenem srebrnem jubileju. Delavec, obrtnik, dijaki so naši voditelji, ki marljivo vadijo svoje oddelke, da bo nastop Sokola v Selnici ob 25 letnici čim lepši.

Slana voda v Pesniški dolini

Dragučevo, maja.

Pesniška dolina je močvirna, zaradi česar ima slabo pitno vodo. Posebno v Dragučevi in tam okoli je voda v vodnjakih plehka. Zaradi tega se je odločil lastnik restavracije Uniona v Mariboru g. Lisjak, ki ima v Dragučevi svoje posestvo, da bo dal napraviti vodnjak, ki bi dovajal iz večje globine dobro vodo. Lansko leto so začeli na Lisjakovem posestvu vrtanje, ki so ga nadaljevali skoro leto dni. Pozimi so že prispeli v globino 100 metrov, pa še niso naleteli na močnejšo vodno žilo. Vrtali so naprej in so letos na pomlad dospeli do globine 160 metrov.

Pred nekaj dnevi pa je naenkrat pritekla iz zemlje voda. Mislili so, da so dospeli do vodne žile. Ko pa so vodo poskusili, so ugotovili, da je silno slana. Prenehali so potem z vrtanjem. Slana voda priteka iz zemlje v manjših količinah. V teku enega dneva je priteče komaj kaka dva litra.

Ko pa so slano vodo segrevali, da je izhlapela, so dobili iz dveh litrov vode skoraj četrt kilograma soli, ki je rdečkaste barve. Nedvomno je v tej sestavini precej kuhinjske soli. Zaenkrat tekočine še niso dali v preiskavo. Treba pa bi bilo na vsak način, da se to odkritje znanstveno preuči. Morda so v globini pod Pesnico velike zaloge soli, kar bi postalo za vse Slovenske gorice vir novega blagostanja.

V Pittsburgu je umrl Nace Podvasnik, eden izmed najstarejših slovenskih naseljenčev.

V Salt Lake Cityju je umrla Terezija Petkova, rojena Zemanova. Doma je bila iz Stične na Dolenjskem.

V Chicagu je umrla v hiralnici 80 let stara Ana Rovtarjeva.

V Los Angelesu je podlegel raku Lojze Ercek, star 59 let, doma z Rake pri Krškem na Dolenjskem.

Trgovec Jakob Štavadhar v Chicagu je bil napaden in roparji so mu ukradli precej denarja.

V Chicagu je umrl Martin Kremesec, star okrog 70 let, doma iz Rosalnic pri Metliki. V Chicagu je živel 53 let.

V Pueblu je umrl Anton Uršič, po domače Ustnikov Tone, star 58 let, doma iz St. Ruperta na Dolenjskem.

V Ellyju so našli mrtvega v postelji Valentina Novljana. Pokojnik je štel 49 let. Doma je bil iz Zalne na Dolenjskem.

V Calometu je umrl Matija Grahek, star 77 let, doma iz okolice Črnomlja; v Detroitu pa Janez Džunič, star 70 let, doma iz okolice Črnomlja.

V Brooklynu je pobrala jetika Petra Kijlaja. Pokojnik je štel 34 let. Rodil se je v Ameriki.

Izlet Slovenske ženske zveze iz Amerike v domovino. Med članicami Slovenske ženske zveze, ki ima svoje središče v Clevelandu, svoja krajevna društva pa po vseh večjih naselbinah Slovencev v Zedinjenih državah, vlada veliko zanimanje za prvi veliki izlet, ki ga pripravlja to društvo v staro domovino. Izlet bo prihodni mesec in se ga bo udeležilo nad 300 ameriških Slovenk. »Zarja«, glasilo Slovenske ženske zveze, objavlja dopise članic, ki se priglašajo za izlet in izpodbujajo k udeležbi tudi druge. Vodja izleta bo g. Leon Zakrajšek iz New Yorka. Slovenska ženska zveza bo za izlet mnogo žrtvovala iz svoje blagajne, da bodo lahko obiskale staro domovino tudi ubožnejše članice.

Ženski vestnik

Limona je dobro zdravilo

Zdaj je limon na trgu dovolj. Limona ima v sebi obilo kalija, fosforja, rastlinskih kislin in pa vitaminov. Marsikdo se je že s pridom poslužil limone pri obolenju vratu prav zaradi razkuževalnega delovanja limonovega soka. Toda limonov sok lahko tudi škoduje, če ga zaužijemo v preveliki in nerazredčeni množini.

Nekateri zdravniki priporočajo limonov sok kot dobro sredstvo za preprečenje davice in drugih vratnih boleznih. Limonovi olupki se priporočajo onim, ki trpe za premočnim utripanjem srea. Proti pljučnemu katartu in vnetju vratu se priporoča redno vsakdanje zauživanje tople ali hladne limonade iz najmanj štirih limon.

Proti katartu v vratu se priporoča naslednje sredstvo: V polovici litra vode kuhamo pet minut žlico medu, nato to zavrelico odstavimo in izcedimo vanjo sok ene cele limone. To pijačo potem uživamo hladno ali toplo vsake pol ure po eno veliko žlico. To sredstvo je prav dobro in uspešno tudi proti revmatičnim bolečinam. Limonov sok se navsetuje tudi proti ledvičnim boleznim.

Limonov sok ima izredno mnogo vitaminov, ki so za razvoj človeškega telesa nujno potrebni. Zato je uživanje soka koristno. Seveda pa uživanje ne smeš pretiravati.

Kako pokončavaš listne uši

Za pokončavanje listnih uši na vrtnicah in raznem sadnem drevju so razna sredstva. V tem letnem času, ko so rastline zelene, uporabljamo najuspešneje tobačni izvleček. Ker so pa škodljivci skriti tudi na spodnji strani

listja, moramo uporabljati ročno brizgalno in gledati, da pride tekočina povsod na rastlino.

Skropiti moramo z mešanico, sestojajočo iz 100 litrov vode, enega kilograma tobačnega izvlečka in enega kilograma mazavega mila. Milo je dobro prej raztopiti v vreli vodi, in ko se shladi, šele primešati.

Za kuhinjo

Koruzni kruh. Žličko pecilnega praška raztopi v dveh žlicah tople vode; temu prilij med mešanjem liter kislega mleka, potem primešaj dva rumenjaka, žlico raztopljenega sirovega masla in liter koruzne moke. Zmesi dobro in hitro, deni na pomazano pekačo in peči 40 do 50 minut v neprevroči pečici. Pečeno in še toplo razreži in daj na mizo. Je se toplo, a je hladno tudi dobro.

Krompirjeve krpe. Operi in skuhaj šest krompirjev, nato jih olupi in pretlači skozi sito. Kolikor teže ima pretlačeni krompir, prav toliko vzemi moke, malo osoli in dobro ugneti v testo kakor za rezance. Iz razvaljanega testa izreži s koleščkom štirikotne krpe in jih ocvri na vroči masti. Daš jih s solato na mizo. Lahko pa posuješ ocvrte krpe s sladkorjem in cimtom in imaš močnato jed.

Zeliščna juha. Vzemi malo kislice, mete, belih koprivic, rmana in peteršilja ter vse to dobro operi, popari, ocedi in drobno sesekljaj. Olupi dva krompirja, ju zreži na drobne koščke in daj kuhati. V kozo deni žlico masti, in ko je mast vroča, žlico moke in drobno zrezane čebule. Ko moka in čebula porumenita, mešaje seveda, osoli in stresi sesekljano zeliščno zmes na prežganje, dobro premešaj in zalij z vodo od krompirja. Krompir dobro stlači in pretlačenega dodaj k juhi. Če je juha zelo gosta, prilij še vode. Nato juho še malo popopraj in dodaj dve ali tri žlice kisle smetane. Vse skupaj naj vre še četrt ure. Zraven daš še zrezano in opečeno žemljo.

Omaka iz gnjati. 10 dek kuhane gnjati drobno sesekljaj. V kozici razbeli mast ali sirovo maslo, deni noter zrezano čebulo, malo korenčka, peteršilja, lavorjev list, eno žbico in sesekljano gnjat ter vse skupaj duši, da postane zelenjava mehka. Nato prideni dve žlici moke in tako z moko praži, da tudi moka malo porumeni. Potem zalij z juho ali vodo, dodaj še malo janeža in pusti vreti pet minut, nato pa pretlači skozi sito. Pretlačeno stresi nazaj v kozico, okisaj s sokom pol limone, dodaj košček ali dva sladkorja in, če imaš, malo pomarančne lupinice, nato vse skupaj dobro zmešaj in po okusu še osoli. Omaka mora biti bolj gostljata. Daš jo s kuhanim govejim mesom na mizo.

Orehov kruh. 14 dek sladkorja v prahu mešaj s štirimi rumenjaki pol ure, potem primešaj 14 dek zmletih orehov, tri deke drobtin in sneg štirih beljakov. Pomaži pekačo z mastjo, postuj malo z moko in zlij testo v pekačo, razravnaj in peči pol ure v neprevroči pečici. Ko je pečeno in se je malo shladilo, zvrni na ravno desko, in ko se popolnoma shladi, zreži na poljubne koščke in daj s čajem na mizo.

Praktični nasveti

Krtače za lase ali obleko je treba večkrat izprati. Ko je krtača umita v vroči vodi, jo dobro izperi še v mrzli vodi, da postanejo ščetine spet trde. Nato krtačo dobro posuši. Krtača naj ne leži na hrbtu, temveč zmerom na ščetinah, ker se sicer ščetine preveč napaše.

Lonec, v katerem kuhamo kavo, je treba vsak dan dobro s peskom zribati in z vročo vodo pomiti. Prava kava (pa tudi žitna) vsebuje olje, in če je lonec slabo pomit, dobi kava slab žaltav okus.

Pri snaženju posteljnine se poslužuj tudi zračne sesalke (pumpe), kakor jih imajo kolezarji. Nobena krtača ne more tako do prahu kakor sesalka. Tudi iz kotov pohištva spraviš na ta način prah.

Listnica uredništva

Brezovec. Takšna reč ni za časopis!
Petrovč. Kakšen odgovor želite?
Sv. Pavel pri Preboldu. Žal smo prepoznali prejšli.

Naši na tujem

Novice iz kolonij ameriških rojakov

V Clevelandu je umrl Matevž Šterbenc, star 46 let, doma iz Kočevja.

V Willoughbyju je umrl Franc Zdešar, star 59 let, doma z Gollega brda pri Medvodah.

Ko bodo zajci veliki kakor osli in kokoši kakor teleta

Znanstveniki se bavijo z drznimi poskusi. Gre za to, da se živim bitjem, med njimi tudi človeku, odvzame vsa kri in se vbrizga mesto nje nova, umetna kri, ki naj mu da moč, mladost, lepoto in dolgotrajno življenje. Polno poskusov so že napravili, večkrat delno uspešnih. Nekemu učenjaku je uspelo, da je vbrizgal umetno tekočino v žile človeku, ki je umrl pred tremi urami. Mrtvo lice je spet dobilo barvo, srce je začelo znova biti, mrlič je zadihal. Res je smrt čez nekaj časa končno nastopila, vendar ta podaljšek življenja vzbujala upe, da se bo posrečilo podaljšati življenje za dalje časa.

Znano je, da kri vsakega dajalca ni primerna za vsakega prejemnika. So krvne skupine, ki se uničujejo in katerih mešanje bi povzročilo takojšno smrt. Učenjaki delijo človeško kri v štiri skupine, ki jih imenujejo A, B, AB in O. Pretok krvi je možen samo po natančni in opreznih preiskavi tako dajalčeve kakor prejemnikove krvi.

Prirodoslovci vedo po ugotovitvah Fischera, da obstoji neka zveza med našo krvjo in listnim zelenilom (klorofilom). Zdravnik Summers je opazil v Indokini, da domačini zdravijo izgubo krvi na ta način, da bolniku vbrizgavajo v kri vodo, v kateri so bili namočili listje neke indijske rastline. Summers je izpopolnil ta preprosti način in tako sestavil neko rastlinsko kri z izredno oživljajočo močjo. Ko se je nekoč hudo ranil dragocen dirkalni konj in izgubil mnogo krvi, ga je na ta način rešil.

Zelena kri bo po mnenju omenjenega zdravnika omogočala vzgajati velikanske živali. To se sliši kakor bajka, vendar se zastrjuje, da vbrizgavanje zelene krvi v žile živali silno pospešuje njih rast. Morda bomo še doživeli, da bomo videli zajce velike kakor osle in kokoši velike ko teleta. Take kokoši bodo nesle jajca velika ko človeška glava. Ako bodo napravili še poskuse z ljudmi, bomo morda dočakali čudežne reči, o katerih se nam zdaj nitje sanja.

Učenjaki so delali še druge poizkuse in prišli do spoznanja, da je odličen nadomestek krvi morska voda. Dokazali so, da lahko naša bela krvna telesca žive v morski vodi, med tem ko v vsaki drugi tekočini poginejo. Danes zdravijo z vbrizgavanjem tople slane vode mnoge bolezni. Poizkusi pa se še nadaljujejo in dopolnjujejo. Sama morska voda je seveda preslana. Zaradi tega jo je treba razredčiti.

Neki učenjak je dokazal, da je kri ostarelih psov naravnost strup. Prišel je na misel, da bi očistil pasjo kri in s tem žival pomladil. Vzel je nekega psa, starega 18 let, čisto slepega in mu odvzel kri. Krvna telesca je prečistil s slano vodo in potem vbrizgal psu. Dogodila se je čudna izprememba: drugi dan po izvršeni operaciji je pes veselo skakal okoli.

»Človeški udje so ustvarjeni za stoletno življenje,« je rekel znan učenjak, »vendar pa se postopno zastrupljajo.« Če bo mogoče tudi človeku čistiti kri, bomo lahko zdravi in veseli doživljali več kakor sto let.

Škorci so najizdatnejši zatiralci hroščev

Kakor vse kaže, letos ne bo hudo leto rjavih hroščev. S temi škodljivci, ki jih pozna pač vsak človek, se mnogo peča nemški učenjak dr. Ohaus. Po desetletnem delu je dr. Ohaus zbral zbirko, ki prekaša s svojimi 4000 različnimi primerki vse podobne zbirke. Iz vseh dežel sveta dobiva učenjak te hrošče. Med njimi so takšni, ki se čudovito lepo leskečejo. Dr. Ohaus pa še odkriva med njimi neprestano nove skupine. Kmetijstvo je imele od njegovega raziskovalnega dela že mnogo koristi in zato pošiljajo iz vseh dežel te hrošče v nemško mesto Mainz, kjer dr. Ohaus deluje. Njegove ugotovitve dajejo podlago za borbo proti škodljivcem.

Kdor je že kdaj videl na stotine in celo tisoče ogorcev ob eni sami drevesni korenini, kakor se to dogaja ob posebno hudih letih rjavega hrošča, ali kdor je videl drevesa in grmovje, na katerih je bilo dvakrat toliko

rjavih hroščev, kolikor je bilo listov, si lahko nazorno predstavlja, kako postane hroščja nadloga pogubna. Roj rjavih hroščev utegne v najkrajšem času uničiti cele sadovnjake.

Najhujši sovražniki rjavih hroščev so škorci, ki prežijo s svojo požrešnostjo nanje. Vsaka izmed teh ptic požre na dan po več ducatov hroščev. Zato ni čudno, da stremijo pametne gozdarske uprave in spoznavni kmetovalci za tem, da bi naselili v svoje okoliše čim več škorcev. Tudi vrane so hude sovražnice rjavih hroščev. Tega, kar lahko storijo koristne ptice same od sebe proti škodljivcem naših gozdov in sadovnjakov, ne morejo storiti ljudje, čeprav se zgodi, da šolski otroci v kakšnem okolišu, ki ga napadejo rjavi hrošči, v enem samem dnevu naberejo po več tisoč kilogramov teh škodljivcev. Vsakako je to koristno, vendar ne zaleže toliko kakor ugonabljanje po škorcih.

× **Severni sij od Prage do Londona.** V noči na 12. t. m. okrog polnoči je bil v Angliji, Nemčiji, Češkoslovaški in v skandinavskih državah spet izredno dobro viden severni sij. Ta prirodni pojav je bil tokrat izredno lep in je trajal približno poltrajno uro.

× **Rudniška nesreča je terjala 70 smrtnih žrtev.** V velikem rudniškem okolišu v Markhamu pri Chesterfieldu v Angliji se je pripetila huda nesreča. V rovu, ki leži 700 m globoko, je bilo zaposlenih okrog 200 rudarjev, ko se je nenadno razpočil jamski plin. Velik del rova se je sesul, vendar pa so ostale naprave za dovajanje zraka vsaj delno nepoškodovane. Tudi telefonska zveza z rovom ni bila prekinjena in so tako zasuti rudarji vsaj lahko sporočili, kakšen je položaj v rovu. Reševalna dela so začeli z vso naglico. Z vsemi reševalnimi sredstvi opremljena moštva so šla v rov in začela naglo odkopavati. Po uradnem poročilu je bilo ubitih 70 rudarjev, 39 pa ranjenih.

× **Psi bernardinci se selijo v Tibet.** V nekem francoskem pristanišču so videli ljudje

tem, da morajo biti psi zaprti v ograji. Tako se je zgodilo lani poleti in bernardinci so prišli v ograjo. Menihi iz samostana sv. Bernarda so ustanovili pred leti nov samostan v Tibetu v višini 5000 m in tja bodo zdaj prepeljali tudi pse.

× **V Rusiji izdelujejo tudi šampanjec.** V Rusiji je vodka spet zelo priljubljena, čeprav so se zelo prizadevali omejiti jo. Da bi zastrupljanje z vodo zavrla, so začeli izdelovati šampanjec in pridelovati druga vina, ki naj bi izpodrinila vodo. Istočasno je bilo poskrbljeno, da bi bil ruski šampanjec po svoji kakovosti enak francoskemu. To se pa zaenkrat še ni posrečilo. Ruski šampanjec ustreza po kakovosti približno šampanjcu, ki so ga izdelovali skrivaj v Kaliforniji, ko je bila v Ameriki še v veljavi alkoholna prepoved. Rusi sicer radi pijejo šampanjec, toda vodki se ne morejo odpovedati, in tako pijejo zdaj oboje.

× **V stanovanjskih avtomobilih neprestano potujejo.** V Ameriki se je potovanje v stanovanjskih avtomobilih tako razširilo, da so že stotisoči neprestano na potovanju. V začetku predlanskega leta je bilo v Ameriki v prometu 300.000 stanovanjskih avtomobilov, zdaj jih je pa že dvakrat toliko. Pravijo, da bo leta 1958. že polovica ameriškega prebivalstva na kolesih. Večina teh večnih potnikov je s severa. Jeseni potujejo proti jugu tja do Mehike, pomladi se pa vračajo nazaj. Vodja tega gibanja je bivši mizar Dad Burns. V nekem ameriškem listu je objavil o svojem gibanju članek v katerem pravi med drugim: »Stroški za tako potovanje znašajo mesečno 60 dolarjev za štiričlansko družino. Na olje in bencin ne odpadejo niti štirje dolarji dnevno, če prevozimo 250 milj. V Evropi lahko potuje z avtomobilom samo, kdor ima denar, v Ameriki je pa drugače. Ko prispe tak potnik v vas, začne takoj delati reklamo in dobi dovolj dela, da se lahko prehrani do naslednje vasi. Dela lahko ceneje kakor domači delavci, ker mu ni treba plačevati davkov. Zadnje čase vozi skupaj po 100 do 300 stanovanjskih avtomobilov. Tako so nastala nekakšna potujoča mesta. Čujejo se že glasovi proti temu pustolovskemu potepanju, češ da so ti ljudje nevarnejši od puščavskega vetra in kobilic. Če bo to gibanje zajelo večino ameriškega prebivalstva, trdijo, da bo Amerika izgubljena.

× **Anglija spravlja svoje zlato na varno, kakor l. 1914.** »Daily Telegraph« piše, da je prispela v Ottawa v Kanadi pošiljka dveh in pol milijona funtov šterlingov v zlato, ki pripadajo Angleški narodni banki. Zatrjuje se, da je to že začetek ukrepov okoli obrambe zlata izven Anglije, kakor je Anglija delala prve mesece za časa svetovne vojne. Angleži želijo imeti v Kanadi zlato rezervno za primer vojne. Tudi se zatrjuje, da želi kupiti angleška vlada v Kanadi večjo količino municije in kanadskega žita.

× **Lisice besnijo, kadar ropoče nad njimi letalo.** Norveški zračni družbi preti nevarnost, da bo morala ustaviti svoj obrat in to zavoljo lisičjih gojišč. Neki norveški gojilec lisic je namreč vložil tožbo proti družbi za zračni promet, češ da so njegove lisice zavoljo letal, ki so vozila nizko nad lisicami, pobesnele in pokončale ves svoj zarod. Sodišče se je postavilo na gojilčevo stran in zdaj je družba vložila priziv. Če bo še na višji instanci izgubila tožbo, je pričakovati, da bodo za bodoče aprile in majo, odnosno še v letošnjem maju na Norveškem ustavili letalski promet. Na Norveškem je namreč 17.000 gojišč lisic za kožuhovino, ki so raztresena po vsej deželi in letalske proge bi morale potekati v najbolj nenavadnih krivuljah, da bi se jim izognile.

× **Zvonček, ki nepretrgano zvoci skoro že sto let,** imajo v nekem muzeju v Londonu. Pokrit je s steklenim pokrivalom in je na svojem mestu že 97 let ter neprestano zvonči, četudi ni ne navit ali zvezan z elektriko. Sestavljen je iz nekaj tisoč bakrenih in papirnatih ploščic, zvonjenje pa povzročajo razna kemična razkrajanja, katerih skrivnost pozna le oni, ki je zvonček napravil Duhovitega iznajditelja ne poznajo po imenu, njegov zvonček pa bo kmalu praznoval svojo stoletnico.

Din. **40.000,-**
denarnih NAGRAD

H kateri točki navodila o uporabi
Radiona spada posamezna slika?

Navodilo za pranje z Radionom, ki je tiskano na hrbtni strani vsakega zavitka, ima 6 točk. Potrebno je, da točno doženete, katere točke Radiona navodila predstavljajo te slike. Vzemite v roko zavitek Radiona in prečitajte pazljivo vsako točko navodila, pa ga primerjajte s temi slikami. Nato vnesite v prazne kroge na teh slikah številko tiste točke, ki po Vašem mnenju spada k posameznim slikam. Napišete v spodnjem desnem kotu tega oglasa čitljivo Vaše ime in natančen naslov. Izrežite cel oglas in ga pošljite kot tiskovino v odprti kuverti frankirano s 25 para brez vsakega drugega obvestila na: Jugoslavensko d. d. Schicht-Lever, oddelek reklama, Osijek.

POZOR: Poslednji rok za vpošiljatev je 31. maj.

1. nagrada	Din. 10.000.-
2. nagrada	" 5.000.-
3. nagrada	" 3.000.-
4. nagrada	" 2.000.-
200 nagrad po	" 100.-

Skupaj Din. 40.000.- za pravilno rešitev!

Ugotovitev pravilnosti rešitev, zbiranje in delitev dobitkov izvrši posebna ocenjevalna komisija, katere člani so:

Dr. Mato Perič, kr. javni notar
Kamil Krvarič, direktor „Hrvatskega Lista“
Inž. Ante Safner, direktor Jugosl. d. d. Schicht-Lever
Dragan Gregurovič, šef reklame Jugosl. d. d. Schicht-Lever

Glavni dobitniki bodo objavljeni 19. junija.

Navodilo o uporabi obeta pri nagradnem tekmovanju dobitnik, točna izpolnitev istega pa prinaša uspeh pri pranju perila!

RADION

pere sam - pere prizanesljivo

Ime in priimek: _____

Kraj: _____

Ulica in številka: _____

Banovinski: _____

18

Radio Ljubljana

od 22. do 29. maja.

Nedelja, 22. maja. 8.00: V nedeljo zjutraj vstala bom... (koncert radijskega orkestra). 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Koncert ruskega seksteta. 9.45: Verski govor. 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz cerkve Marije Pomočnice na Rakovniku. 11.00: Otroška ura (kramljala bo Manica Komanova). 11.30: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 13.00: Napovedi. 13.20: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). 17.00: Kmetijska ura: Koristne živalce na vrtu (Strekelj Josip); tržna poročila. 17.30: Prenos pevskega koncerta podmladka Jadranske straže z Rakeka. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Vseslovanska ideja v hrvatskih političnih pokreth (dr. Ivan Nevestić). 19.50: Prenos majniške pobožnosti iz trnovske cerkve v Ljubljani. 20.30: Koncert plesne glasbe (sodelovali bodo Adamič Bojan in njegov orkester in Jožek in Ježek). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15:

Ponedeljek, 23. maja. 12.00: Naši operni pevci in pevke (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: V duhu dunajskih mojstrov (radijski orkester). 14.00: Napovedi. 18.00: Zdravstvena ura: Prva pomoč pri poškodbah vsled napadov iz zraka (dr. Ladislav Klinc). 18.20: Nekaj narodnih (plošče). 18.40: Narodno blago z Gorenjskega (g. Boris Orel). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Vodovod v Suhi Krajini — največji pokrajinski vodovod (Janko Hafner). 19.50: Zanimivosti. 20.00: Koncert radijskega orkestra. 21.00: Pevski koncert zbora orglarske šole. (vodil bo dr. Fran Kimovec). 22.00: Napovedi, poročila.

Torek, 24. maja. 11.00: Šolska ura: Polet — dialog (vodil bo Zor). 12.00: Rusi igrajo (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 18.00: Za boljšo voljo (šramel »Stirje fantje«). 18.40: Kako vpliva narava na obleko in prehrano sredozemskih narodov (dr. Valter Bohinec). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Aleksa Šantič — ob priliki 70-letnice rojstva (Siniša Kordić). 19.50: Zabavni zvočni tednik. 20.00: Zvoki z juga (plošče). 20.15: Branislav Nušić: Svet, komedija iz polpreteklega časa (izvajali bodo člani radijske igralske družine). 21.15: Italijanska operna glasba (radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za oddih

Sreda, 25. maja. 12.00: Musorgski: Slike z razstave, simfonična suita (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Ura lahke glasbe (šramel »Škerjanček«). 14.00: Napovedi. 18.00: Mladinska ura. Glasbeno oblikoslovje (dr. Anton Dolinar). 18.40: Umetnostni spomeniki na Dolenjskem (Jože Gregorič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Tri faze v razvoju zagrebškega gledališča (Marko Fotez). 19.50: Šahovski kotichek. 20.00: Koncert zbora Glasbene Matice. 20.45: Josef Haydn: Godalni kvartet v D-duru op 64 No. 5. 21.00: Nastop tamburaškega septeta. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Veseli češki pevci in godci (plošče).

Četrtek, 26. maja. 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Vesel pozdrav (plošče). 9.45: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodič). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolne cerkve v Ljubljani 11.00: Otroška ura (Teta Marička kramlja in prepeva). 11.30: Koncert (sodelovala bosta Stefka Korenčanova in radijski orkester). 13.00: Napovedi. 13.20: Kar imamo, to vam damo (plošče po željah). 17.00: Kmetijska ura: Rdečica in kuga pri prašičih (dr. Žibert). 17.30: Radijski orkester (vmes bo pel M. Mesesnel; pri klavirju profesor Lipovšek). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Predavanje Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. 19.50: Prenos majniške pobožnosti iz trnovske cerkve. 20.30: 90 minut zabave (brata Goloba in radijski orkester). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Plesni zvoki (plošče).

Petek, 27. maja. 11.00: Šolska ura: Pokrajinska oddaja iz Škofje Loke (nastop učencev meščanske šole). 12.00: Odmevi iz naših krajev (plošče). 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi.

13.20: Češka narodna in umetna glasba (radijski orkester). 14.00: Napovedi. 18.00: Ženska ura: Dom brez sonca (Cirila Vračkova). 18.20: Albert Roussel: Pajkova pojedina (plošče). 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Manastir Krka in njegov značaj v zgodovini pravoslavnih Srbov v Dalmaciji (Miloš Parenta). 19.50: Zanimivosti. 20.00: Pevski koncert zbora »Tabor«. 21.00: Pester koncert radijskega orkestra. 22.00: Napovedi, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 28. maja. 12.00: Pisana vrsta veselih reči. 12.45: Poročila. 13.00: Napovedi. 13.20: Pisana vrsta veselih reči. 14.00: Napovedi. 18.00: Za delopust (igral bo radijski orkester). 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Napovedi, poročila. 19.30: Nacionalna ura: Teodor Pončić (Vasa Stajič). 19.50: Pregled sporeda. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: »Za prazni želodec najboljša je krača, za prašno obleko najboljši krtača (paberki iz humorističnega lista »Rogača«, ki ga je v letih 1886. do 1888. v Ljubljani izdal Srečko Magolič). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Za vesel konec tedna (radijski orkester). 23.00: XX. mednarodni katoliški esperantski kongres.

Mali oglasi

MAJHNO POSESTVO

s 3 in pol orala zemlje in lepim sadovnjakom naprodaj. Sv. Miklavž št. 67 pri Mariboru.

OSTANKI

Opozorjam na natančni popis paketov v listu št. 14. Ako še nister naročili, pišite takoj, da se o ugodnosti nakupa prepričate. Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Kralja Petra trg — Dvořakova št. 1.

2500.— DIN

potrebujete, da zaslužite 1000 dinarjev mesečno doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6.

POHIŠTVO

spalne sobe, kuhinjske opreme, stolce vseh vrst, dobavlja najceneje »OBNOVA«, Maribor, Jurčičeva ulica št. 6.

KOLESA

prvovrstnih znamk skoraj popolnoma nova SIVALNI STROJI Singer, Pfaff in drugi pogrezljivi, ki štikajo in stopajo ter

OTROŠKI VOZIČKI

najnovejši modeli po zares nizkih cenah naprodaj v Ljubljani pri »Prometu« (nasproti križanske cerkve).

SAMO

Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapestna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številčkami in kazalci. Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem. Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem. Din 260.—

Zahtevajte cenik, zastoj in poštnine prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic.

XVIII. ljubljanski velesejem

43. razstavna prireditev

4.—13. jun. 1938.

Polovična voznina na železnici. Pri blagajnah železniških postaj kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—

Sejmišče obsega 40.000 m², preko 600 razstavljalcev iz 14 držav.

Posebne razstave: »Cesta« — Francija — Pohišstvo — Avtomobili — Tekstil — Ženska domača obrt.

Lepo zabavišče.

10.—12. junija: III. državni trgovski kongres.

Vinogradniki!

Prispela je

modra galica Montecatini

Dobite jo lahko pri tvrdki

A. Senčar in sin, Ptuj

kakor tudi

italijansko žveplo in najfinejšo rafijo Majungo

Ne pozabite škropiti

z žvepleno-apneno brozgo znamke „ZVEZDA“

KOLESA ZNAMKE »AXO«

v prvovrstni kvaliteti in lepi izdelavi kupite ugodno pri

H. SUTTNER

LJUBLJANA

ALEKSANDROVA 6

Zahtevajte brezplačen cenik!

Ugodni plačilni pogoji.

Oglašujte v »Domovini«